

ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ของเรือนจำอำเภอปึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

นางนันทกร วิไชยวงศ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**Management Readiness in Accordance the Good Governance Principles of the
Beungkarn District Prison, Nongkhai Province**

Mrs. Nonthakorn Wichaiwong

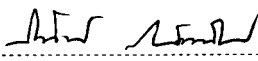
An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ
เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
ชื่อและนามสกุล นางนนทกร วิไชยวงศ์
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ สามัคคีธรรม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

วันที่ 19 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2553

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำ
อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ผู้ศึกษา นางนันทกร วิไชยวงศ์ **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี **ปีการศึกษา** 2552

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย (2) ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย (3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งในการศึกษานี้ใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา สำหรับสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที และค่าความแปรปรวนทางเดียว

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า (1) ระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง (2) กลุ่มประชากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน (3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ได้แก่ เรือนจำควรมีการประสานงานทั้งภายในและภายนอก หน่วยงานควรปรับพฤติกรรมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตนรวมทั้งควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการจัดทำแผนสร้างตัวชี้วัดในการประเมิน เพื่อการพัฒนาที่ดี

คำสำคัญ ความพร้อมในการบริหารจัดการ หลักธรรมาภิบาล จังหวัดหนองคาย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาชั้นคว่ำอิศระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความเมตตาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี และรองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ สามัคคีธรรม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ อีกทั้งเป็นที่ปรึกษาด้วยดีเสมอมา ทำให้ผู้ศึกษามีความมั่นใจและมีกำลังใจจนทำให้การศึกษาชั้นคว่ำอิศระลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณในคุณงามความดีและเมตตาของท่านทั้งสองที่มีต่อผู้ศึกษาไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาต้องขอขอบพระคุณ ข้าราชการเรือนจำอำเภอวังคาฬ จังหวัดหนองคายทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้านการวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้ที่ช่วยดำเนินการ และผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน นอกจากนี้ต้องขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจช่วยเหลือในการศึกษา ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนเสร็จสิ้นการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายประสาท ม่วงศิลป์ และนางจิตติพร คิษฐสร้อย

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณผู้ที่อยู่เบื้องหลังความสำเร็จการศึกษาชั้นคว่ำอิศระฉบับนี้ ได้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ บุคคลในครอบครัวและเพื่อน ๆ ของผู้ศึกษาวิจัยทุกคน ที่เป็นกำลังใจให้จนสำเร็จการศึกษา คุณค่าหรือประโยชน์ที่เกิดจากการศึกษาชั้นคว่ำอิศระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ทั้งที่ได้กล่าวนามและมิได้กล่าวนาม รวมถึงมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ใฝ่รู้โดยเท่าเทียมกัน และการศึกษาชั้นคว่ำอิศระในครั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นนทกร วิไชยวงศ์

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
ข้อจำกัดการวิจัย	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการ	9
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	11
นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการบริหารงานโดยหลักธรรมาภิบาล	17
การบริหารงานราชทัณฑ์	20
การบริหารงานเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย	23
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากร	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
สรุปการวิจัย	65
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	80
ก แบบสอบถาม	81
ประวัติผู้ศึกษา	89

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1	เกณฑ์การให้คะแนนในมาตรวัด..... 33
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและคำร้อยละของกลุ่มประชากรจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล..... 40
ตารางที่ 4.2	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมในภาพรวมทั้ง 6 หลัก..... 42
ตารางที่ 4.3	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมตามหลักนิติธรรม..... 43
ตารางที่ 4.4	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมตามหลักคุณธรรม..... 44
ตารางที่ 4.5	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมตามหลักความโปร่งใส..... 46
ตารางที่ 4.6	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมตามหลักการมีส่วนร่วม..... 47
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลจำแนกความพร้อมตามหลักความรับผิดชอบ..... 49
ตารางที่ 4.8	แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกความพร้อมตามหลักความคุ้มค่า..... 50
ตารางที่ 4.9	แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาในภาพรวมทั้ง 6 หลักจำแนกตามเพศ..... 52
ตารางที่ 4.10	แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาในภาพรวมทั้ง 6 หลักจำแนกตามเพศ..... 53
ตารางที่ 4.11	แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละหลักทั้ง 6 หลัก จำแนกตามสถานภาพ..... 54
ตารางที่ 4.12	แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในแต่ละหลักทั้ง 6 หลัก จำแนกตามสถานภาพ..... 55

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุ	56
ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในแต่ละหลักทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุ.....	57
ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา.....	58
ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละหลักทั้ง 6 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา.....	59
ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน....	60
ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน	61

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างส่วนราชการเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย.....	25
ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถาม.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศเปลี่ยนแปลงไปมาก สังคมข่าวสารได้เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทย ทำให้เศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็ส่งผลให้ปัญหาต่าง ๆ ของชาติมีความสลับซับซ้อนและกระทบต่อระบบการทำงานของทุกภาคส่วนมากขึ้นเช่นกัน ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบันข้าราชการในฐานะที่เป็นสถาบันหลักของชาติ จะต้องปรับแนวทางการทำงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการร่วมกันสร้างความเป็นเอกภาพและความสามัคคีในหมู่ข้าราชการ เพื่อให้การประสานงานราชการด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็ต้องปรับเปลี่ยนระบบการทำงาน โดยเน้นให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชน รวมทั้งข้าราชการต้องปรับทัศนคติในการทำงานโดยยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของการเป็นข้าราชการที่ดีมีคุณภาพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต อุทิศเวลากับงานราชการอย่างจริงจัง และเป็นที่พึ่งพาของประชาชนอย่างแท้จริงอันจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศชาติมีความสงบสุขและพัฒนาอย่างรวดเร็ว

การปกครองแบบประชาธิปไตย สำหรับประเทศไทย ธรรมมาภิบาลได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนสังคมให้เป็นประชาธิปไตยยิ่งขึ้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ระบุเจตนารมณ์ของการร่างไว้ชัดเจน โดยมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐเพิ่มขึ้น (บุญบง เจริญชัยวัฒน์ 2544 : 2) นอกจากนี้ จากปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจของสังคมไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างระบบธรรมาภิบาลขึ้นในสังคมไทย เพื่อให้กลไกการบริหารประเทศมีความเข้มแข็ง เน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลและมีความโปร่งใส ต่อมาในปี พ.ศ.2542 รัฐบาลได้ประกาศระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 มีสาระที่มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามภาระหน้าที่โดยยึดหลักพื้นฐาน 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยได้กำหนดกลยุทธ์ แนวทางปฏิบัติ และมาตรการ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติ ต่อมาในปี 2546 มีการตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การ

บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พุทธศักราช 2546 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการสนองต่อการพัฒนาประเทศและการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ จำเป็นต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการรวมทั้งมีการประเมินผล การปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.): 2546)

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้ให้ความสำคัญอย่าง ต่อเนื่องกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดี โดยได้ขยายกรอบการดำเนินงาน ให้ครอบคลุมทุกภาคส่วน ของสังคม ได้แก่ การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐกิจเอกชน การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกลไกตรวจสอบทั้งที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และกลไกตรวจสอบสาธารณะในภาคประชาชน รวมทั้ง การปลูกจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความพอคิ เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีในสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน 2544)

กรมราชทัณฑ์ ได้รับนโยบายจากกระทรวงยุติธรรม นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการปฏิรูประบบการบริหารงาน โดยได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2545 ที่คำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องใช่วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมตามภารกิจ นอกจากนี้ยังมีบทบัญญัติในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 ที่มีสาระสำคัญเพื่อต้องการมุ่งหวังให้การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการทำงาน ปรับปรุงภารกิจส่วนราชการ อำนวยความสะดวก และตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติราชการ เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น หลักวิธีการที่เรียกว่าหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) หรือ หลักธรรมาภิบาล จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในลักษณะเป็นแนวทาง หรือ เครื่องมือที่หน่วยงานภาครัฐยึดถือปฏิบัติ โดยมีหลักที่สำคัญ 6 ประการ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 สำนักงาน ก.พ.ร.)

การทำงานของกรมราชทัณฑ์ ในส่วนของเรือนจำและทัณฑสถาน ซึ่งมีหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ตามหลักสิทธิมนุษยชน และหลักความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานหรือหลักสากลของสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ที่ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เรือนจำและทัณฑสถานจึงต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาปฏิบัติเป็นแนวทางสำคัญในการทำงาน โดยต้องเปิดเผยวิธีการทำงานให้หน่วยงานภายนอกรับรู้ และเข้ามาตรวจสอบการทำงาน เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม ลดปัญหาการละเมิดซึ่งสิทธิบุคคลที่ส่งคมลงโทษ ให้ได้รับการปฏิบัติดูแลที่ดี ดังนั้น แนวทางการดำเนินงานในอดีตและตั้งแต่ปี 2000 การทำงานจะต้องมีความโปร่งใสมากขึ้น และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานราชทัณฑ์ที่ถูกสังคมมองในเชิงลบเสมอว่าเป็นแดนสนธยา มีการทารุณโหดร้าย ริคณาทาเร็น (วิทยา สุริยวงศ์ 2542: 75) และปัญหาภาพลักษณ์ในงานราชทัณฑ์ ที่คนในสังคมส่วนมากมองว่า กรมราชทัณฑ์เป็นสถานที่ที่ไม่น่าไว้วางใจ มีความหวาดระแวงว่าเป็นโรงเรียนวิชาโจรกรรม เป็นหัวหน้าคนร้าย เพราะเป็นที่รวบรวมผู้กระทำผิดที่มาจากหลายทางมาอยู่ในสถานที่เดียวกัน หรือบางครั้งอาจมองว่าเป็นแหล่งยาเสพติดทั้งด้านการค้าและเสพ ที่มีอยู่ภายในเรือนจำและทัณฑสถาน หลายแห่งถูกมองว่ามีความสกปรก ทารุณ โหดร้าย ไร้ศีลธรรม โดยเชื่อว่าการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่โหดเหี้ยมอำมหิต ขาดมนุษยธรรมไร้คุณธรรม หรือการรีดไถนักโทษและญาติผู้ต้องขัง ตลอดจนคิดว่าการปล่อยนักโทษออกจากคุกโดยไม่ชอบ หรือมีการทุจริตคอร์รัปชันเอารัดเอาเปรียบผู้ต้องขัง เพราะกรมราชทัณฑ์มีผลประโยชน์มาก ทั้งจากการควบคุมดูแลผู้ต้องขังและการฝึกอบรมวิชาชีพ ชำร้ายไปกว่านั้นหากผู้ต้องขังที่ถูกปลดปล่อยไปแล้วเกิดการกระทำผิดซ้ำ มักจะถูกหยาบคายขึ้นมากว่าอ้างในความไร้ประสิทธิภาพของการอบรมแก้ไข เพื่อปรุ้งแต่งจิตใจให้ผู้กระทำผิดกลับตนเป็นพลเมืองดี (พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์ 2543: 211) ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานของกรมราชทัณฑ์ เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และเพื่อให้การบริหารงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน กรมราชทัณฑ์ จึงนำหลักเกณฑ์ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนแม่บทในการบริหารงานของกรมราชทัณฑ์ และในส่วนของเรือนจำและทัณฑสถาน

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ได้ตอบสนองนโยบายของรัฐ โดยมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานของเรือนจำ ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า แต่ยังไม่เคยมีผู้ทำการศึกษาหรือวิจัยว่าการนำหลักบริหารราชการดังกล่าวมาใช้ประสบผลสำเร็จดังที่ต้องการหรือไม่ บุคลากรในเรือนจำมีความเข้าใจในแต่ละหลักหรือเข้าใจนโยบายของเรือนจำหรือกรมราชทัณฑ์อยู่ในระดับไหน ซึ่งเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย”

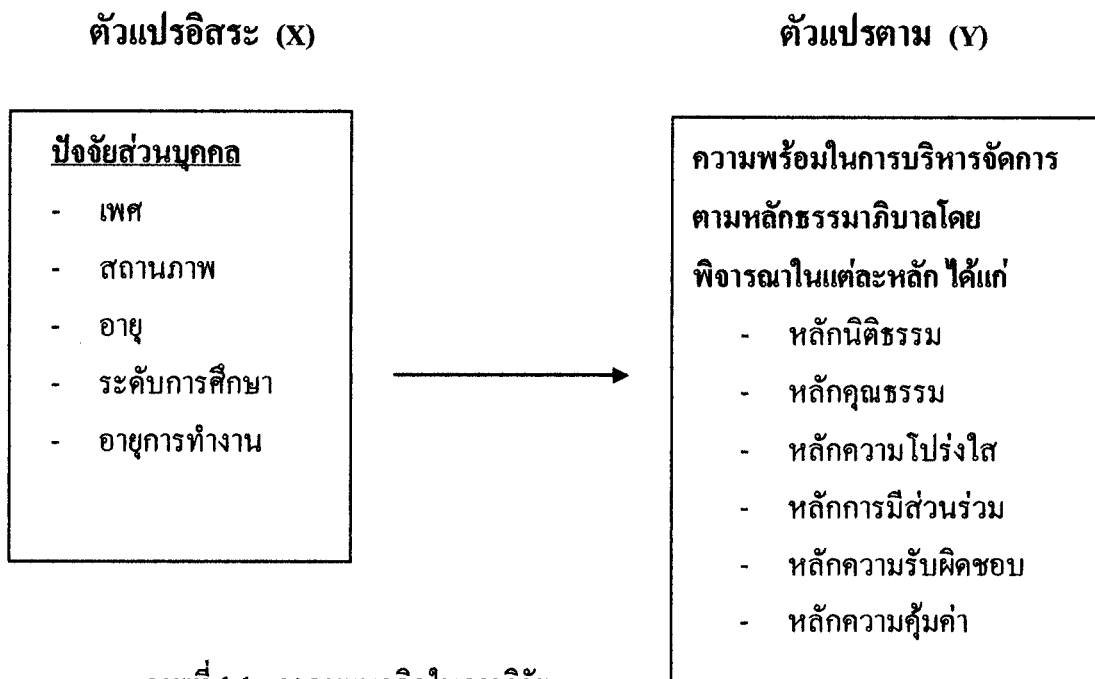
การศึกษาครั้งนี้ไม่เพียงจะเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้ศึกษาเองเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

3. กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังรายละเอียด ที่แสดงในแผนภูมิที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษาความเห็นของประชากรทั้งหมดที่มีต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยกลุ่มที่ศึกษาทั้งหมดนี้ กำหนดตามโครงสร้างของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำนวน 40 คน ได้แก่ ข้าราชการ, ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ครอบคลุม การศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย และศึกษาแนวทางการพัฒนาความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษา คือ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ซึ่งประกอบด้วย ข้าราชการ, ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำนวน 40 คน

4.4 ขอบเขตด้านเวลาในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาดังแต่เดือน มกราคม - เมษายน พ.ศ. 2553

4.5 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

4.5.1 ตัวแปรต้น หรือตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ได้แก่ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน

4.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ได้แก่ ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำนวน 6 หลัก ได้แก่

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส

4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความพร้อม หมายถึง ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีต่อระดับความสามารถ หรือระดับความรู้ความเข้าใจ ระดับขีดความสามารถ หรือระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

5.2 การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการการกระทำกิจกรรมต่อความพร้อมในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่และเป้าหมายของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดที่เรียกว่า หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย 6 หลัก ทั้งนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและประชาชน

5.3 หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารที่ดีโดยใช้กฎเกณฑ์ กติกาที่เหมาะสม ยึดความถูกต้องเป็นธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม มีความตระหนักในหน้าที่ และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หลักธรรมาภิบาล หรือหลักพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) มี 6 หลักการ ได้แก่ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า

5.3.1 หลักนิติธรรม (Rule of law) หมายถึง เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานมีการปฏิบัติงานตรงตามอำนาจหน้าที่และตรงตาม โครงสร้างหน่วยงาน การปฏิบัติงานอำนาจหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่กำหนด การให้บริการของหน่วยงานคำนึงถึงสิทธิและความเท่าเทียมกัน กฎ ระเบียบต่าง ๆ ของหน่วยงานอาศัยอำนาจตามกฎหมาย การออกคำสั่งใด ๆ ของหน่วยงานมีการอ้างอิงข้อกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง และการกระจายอำนาจการตัดสินใจของผู้บริหารลงสู่ระดับล่างเป็นไปตามระดับชั้นการบังคับบัญชา

5.3.2 หลักคุณธรรม (Ethics) หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยหน่วยงานไม่มีเรื่องร้องเรียนกรณีเจ้าหน้าที่รับสินบนจากผู้ต้องขังและญาติผู้ต้องขัง หน่วยงานมีการสอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติผิดวินัยอย่างจริงจัง หน่วยงานไม่มีเจ้าหน้าที่กระทำผิดวินัย เช่น การละทิ้งหน้าที่ราชการและการทุจริตคอร์รัปชัน หน่วยงานไม่มีผู้ต้องขังและญาติผู้ต้องขังร้องเรียนเกี่ยวกับการดูแลและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ไม่เหมาะสม การพิจารณาความดีความชอบเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานยึดหลักความสามารถ หรือประเมินจากผลงาน และผู้บริหารหน่วยงานมีความยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่

5.3.3 หลักความโปร่งใส (Transparency) หมายถึง หน่วยงานมีระบบการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ หน่วยงานเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และตรวจสอบการปฏิบัติงาน หน่วยงานมีการตอบแทนและยกย่องชมเชยเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานดีและเป็นผลสำเร็จ หน่วยงานมีวิธีการพิจารณาลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดอย่างยุติธรรม เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หน่วยงานมีการรับแจ้ง หรือรับทราบข้อมูลการร้องเรียนในการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานมีการตีประกาศ กฎ ระเบียบต่าง ๆ แก่ผู้ต้องขัง ญาติผู้ต้องขัง และประชาชนทราบก่อนดำเนินการ

5.3.4 หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง หน่วยงานมีการแจ้ง และให้ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคลภายนอกอย่างสม่ำเสมอ หน่วยงานมีการจัดทำวารสาร , แผ่นพับ จดหมายข่าว หรือประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน เพื่อเผยแพร่กิจกรรมให้แก่ประชาชนทราบเป็นประจำสม่ำเสมอ หน่วยงานมีความเต็มใจ ยินดีรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ จากบุคคลทั่วไป และหน่วยงานภายนอกอื่น หน่วยงานมีช่องทางและเปิด โอกาสให้ประชาชน ได้แสดงความคิดเห็นที่สะดวก รวดเร็ว เจ้าหน้าที่ทุกคนในหน่วยงานสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและเท่าเทียมกัน และหน่วยงานมีการประชุมหรือทำความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก่อนตัดสินใจ

5.3.5 หลักความรับผิดชอบ (Accountability) หมายถึง การให้เจ้าหน้าที่ตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกต่อสังคม กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การรับมอบหมายงานให้ทำ ความเต็มใจและยินดีเสียสละเพื่อให้งานประสบผลสำเร็จ การสื่อสารและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการปฏิบัติงานประจำปีของหน่วยงาน การมีข้อสงสัยในงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถขอหารือ เพื่อสร้างความชัดเจนกับผู้บังคับบัญชาได้ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน สนใจ และเต็มใจที่จะยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ หน่วยงานมีการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ หรือส่งเสริม สนับสนุน ให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้เครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ และสมาชิกในหน่วยงานให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน มีการทำงานเป็นทีม หน่วยงานได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน (Standard of Performance) ไว้อย่างชัดเจน และหน่วยงานมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน ไว้อย่างชัดเจน

5.3.6 หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หมายถึง การบริหารงานที่มีการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สร้างสรรค์คุณค่าและให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน ผลตอบแทนและสวัสดิการที่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้รับ เหมาะสมกับปริมาณและคุณภาพของงานที่ทำ ระบบการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงินของหน่วยงาน มีความรัดกุมเป็นระบบ และชัดเจน หน่วยงานมีการทำบัญชีควบคุมการใช้วัสดุอุปกรณ์ในสำนักงาน ใช้อย่างชัดเจน การจัดสรรงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงาน มีการจัดสรรและใช้อย่างเป็นระบบ หน่วยงานมีการ

ส่งเสริม และสนับสนุนเจ้าหน้าที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ หน่วยงานจัดฝึกอบรม วิชาชีพสร้างรายได้และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง วิทยาลัยฯ พันธกิจ และเป้าหมายของหน่วยงาน แสดงให้เห็นถึงความพยายามเปลี่ยนแปลง หรือการบริหารของ หน่วยงานในทิศทางที่ดีขึ้น

5.4 เจ้าหน้าที่ หมายถึง ข้าราชการ, ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการของเรือนจำ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

5.5 เรือนจำ หมายถึง เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เรือนจำสามารถนำผลการศึกษาวิจัยไปปรับใช้หรือนำไปเป็นแนวทางในการ บริหารจัดการที่ดีได้ตรงประเด็น และเกิดผลสัมฤทธิ์

6.2 เจ้าหน้าที่ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล มากยิ่งขึ้น

6.3 เจ้าหน้าที่เรือนจำมีทิศทางการทำงาน เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชนได้ตรงประเด็น

6.4 ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการบริหารจัดการภายในเรือนจำเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ได้

6.5 เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

7. ข้อยกักการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายเป็นการศึกษาเฉพาะความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เท่านั้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย” ผู้ศึกษาได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้ เช่น นำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิด แบบสอบถาม รวมทั้งเสนอแนวทางการพัฒนาเป็นต้น โดยครอบคลุมหัวข้อในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการ
2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
3. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการบริหารงาน โดยหลักธรรมาภิบาล
4. การบริหารงานราชทัณฑ์
5. การบริหารภายในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการ

วรรณกรรมหรือแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมมีน้อยมากแต่ความพร้อมนี้ มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า ศักยภาพ สมรรถนะ ดังนั้นผู้ศึกษาขอเสนอวรรณกรรมหรือแนวคิดไว้เพื่อเทียบเคียงดังนี้

ติน ปรัชญาพฤทธิ (2528:13) ได้ให้ความหมาย ประสิทธิภาพ (efficiency) ไว้ในหนังสือ ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ หมายถึง การสนับสนุนให้มีวิธีการบริหารที่จะได้รับผลมากที่สุด นั่นก็คือ การลดค่าใช้จ่ายด้านวัสดุและบุคลากรลงในขณะที่พยายามเพื่อความแน่นอนตรง ความเร็ว และความเรียบร้อยของการบริหารให้มากขึ้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของประสิทธิภาพว่า หมายถึง ความสามารถที่ทำให้เกิดผลในการทำงาน “ศักยภาพ” หมายถึง ภาวะแฝง พลังความสามารถ ที่มีอยู่ในบุคคลที่มีอำนาจ หรือคุณสมบัติที่มีแฝงอยู่ในสิ่งต่างๆ อาจทำให้พัฒนา หรือให้ปรากฏเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ “สมรรถนะ” หมายถึง ความสามารถและความพร้อม มีความหมายว่าความครบ

ครบหรือมีทุกอย่างครบแล้ว ดังนั้นหากจะแปลความหมายของความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว ก็น่าจะให้ความหมายว่า สภาพที่มีทุกอย่างครบครันที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ได้

เตโช สวานานนท์ (2512) ได้ให้ความหมายของความพร้อมไว้ว่า หมายถึง สภาพการเตรียมตัวเพื่อการตอบสนอง หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง

นันทนา รัตนกร (2536) ได้ให้นิยามความพร้อมไว้ว่า ความพร้อมเป็นสภาพที่ต้องมีการเตรียมการ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยมีความตั้งใจและพึงพอใจจะทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย

พรธณี ชูชัย(2532) กล่าวว่า ความพร้อม หมายถึง สภาวะบุคคลที่จะเรียนรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเร็วดี ตันนานนท์ วางสารโรงพักเพื่อประชาชน:ฉบับที่ 23 ธันวาคม 2547 – มกราคม 2548) ได้แบ่งประเภทความพร้อมดังนี้

1.ความพร้อมของตัวผู้ปฏิบัติ จะต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยจะต้องเตรียมตัวเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ให้ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ และจะต้องตั้งใจทักกับตนเองในขณะที่รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่อยู่ว่า จะต้องปฏิบัติเช่นไร มีจิตใจพร้อมที่จะให้บริการและเสียสละ

2. ความพร้อมของสภาพครอบครัว ได้แก่ความพร้อมด้านสุขภาพ ความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ปฏิบัติเอง ได้แก่ ที่อยู่อาศัย มีเงินเดือน ได้รับสวัสดิการต่างๆ มีรายได้ใช้จ่ายอย่างพอเพียง โดยไม่เป็นหนี้เป็นสิน ซึ่งในด้านความพร้อมของสภาพครอบครัวนั้น รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เป็นหนี้สินสิ้นพันตัว ทำให้ต้องอยู่อย่างไม่มีศักดิ์ศรี ไม่มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ ความพร้อมทั้งสองด้านที่กล่าวถึงนั้น มีความเกี่ยวพันและส่งผลต่อกัน เมื่อเจอปัญหาการขาดความพร้อมด้านความเป็นอยู่ของครอบครัว จึงส่งผลให้ความพร้อมด้านร่างกายและจิตใจในการปฏิบัติหน้าที่ ที่มีลดน้อยลง ด้านความพร้อมจึงเป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายควรหาแนวทางร่วมกันแก้ไข ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่รัฐมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเฉพาะความพร้อมด้านสภาพครอบครัวเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุปความพร้อม หมายถึง สภาพที่เตรียมพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถลุล่วงและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาความหมายของความพร้อมและแนวคิดเกี่ยวกับความพร้อมข้างต้น กล่าวโดยสรุปการเตรียมความพร้อม หมายถึง การดำเนินกิจกรรมและกระทำบางสิ่งบางอย่างที่ได้ถูกเตรียมพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการที่จะปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆ ให้สามารถสำเร็จลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนคุณสมบัติหรือสภาวะของบุคคลที่พร้อมจะทำงานหรือกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีแนวโน้มจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย หมายถึง ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ให้สามารถคล่องและสำเร็จภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

2.1 คำนิยามและความหมาย

ธรรมาภิบาล ได้มีนักวิชาการให้ความหมายไว้มากมาย เพื่อให้องค์กรภาครัฐและเอกชนได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน เพราะแนวคิดธรรมาภิบาล เป็นแนวคิดการบริหารที่สามารถนำไปใช้แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ และสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นิยามและความหมายที่สำคัญ มีดังนี้

ไชยวัฒน์ คำชู (2545: 26) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลเป็นมิติของกระบวนการใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ มีองค์ประกอบหลักสำคัญคือ การเน้นบทบาทของผู้บริหารงานภาครัฐในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ สนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น โดยเฉพาะการลดการควบคุมของราชการส่วนกลาง การเรียกร้องความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคลและองค์กร การใช้เรื่องนี้เป็นเกณฑ์ในการวัดผล การปฏิบัติงานและให้ผลตอบแทน การตระหนักเห็นความสำคัญของการจัดให้มีทรัพยากรบุคคลและเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุผลได้ตามเป้าหมาย และการเปิดกว้างให้มีการแข่งขัน โดยพิจารณาว่า จะมุ่งหมายของงานภาครัฐในแบบใดที่ยังควรกระทำโดยส่วนราชการ และส่วนใดที่ควรปล่อยให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน

สุดจิต นิमितกุล (2543: 13-24) อธิบายหลักการของคำนิยามการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี คือ “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทางภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชนและภาคประชาชน ให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบการแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และการมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

อานันท์ ปันยารชุน (2542: 2) อธิบายว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั่วไป ทั้งภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกัน ได้กระทำ

ลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นขบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้

ธีรยุทธ บุญมี (2541: 9-11) กล่าวว่า Good Governance หรือ ธรรมรัฐ คือ การบริหาร การจัดการประเทศที่ดีในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ ระดับ การบริหารการจัดการที่ดีดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีหลักคิดว่าทั้งประชาชน ข้าราชการบริหารประเทศเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กันในการ กำหนดชะตากรรมประเทศแต่การเป็นหุ้นส่วน ไม่ใช่หลักประกันว่าจะเกิดธรรมรัฐหรือ Good Governance ยังหมายถึง การมีกฎเกณฑ์กติกาที่จะให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมของสังคมในการกำหนดนโยบายบริหาร ตรวจสอบ ประเมินผล อย่างจริงจัง

2.2 องค์ประกอบของธรรมาภิบาล

องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่นำมาพิจารณาจากการนำแนวคิดนโยบายและหลักเกณฑ์ การปฏิบัติเพื่อให้เกิดธรรมาภิบาลของหน่วยงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ องค์กระระหว่างประเทศ และ หน่วยงานราชการภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ประกอบด้วย

ชนะศักดิ์ ยวนูรณ์ (2543: 3-12) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ระบุหลักสำคัญของธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส และหลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าจะเห็นว่าองค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาลที่เสนอ โดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เน้นการกำหนดเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานราชการเพื่อถือ ปฏิบัติร่วมกัน

สุดจิต นิมิตรกุล (2543: 13-24) อธิบายว่า องค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทย มี 11 องค์ประกอบ คือ

1. การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนและเจ้าหน้าที่ รัฐในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังการทำงานที่สอดคล้องประสานกัน โดยเพื่อบรรลุ เป้าหมายในการให้บริการประชาชน

2. ความยั่งยืน (Sustainability) มีการบริหารงานที่อยู่บนหลักการของความสมดุล ทั้งในเมืองและชนบท ระบบนิเวศ และทรัพยากรธรรมชาติ

3. ประชาชนมีความรู้สึกรู้ว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (legitimacy) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

4. มีความโปร่งใส (Transparency) ข้อมูลต่าง ๆ ต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการ ดำเนินการสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนด

5. ส่งเสริมความเป็นธรรม (Equity) และความเสมอภาค (Equality) มีการกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์ที่ชัดเจน

6. มีความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี

7. ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ (Promoting Gender Balance) เปิดโอกาสให้สตรีทั้งในเมืองและชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมในทุก ๆ ด้าน

8. การอดทนอดกลั้น (Tolerance) และการยอมรับ (Acceptance) ต่อทัศนคติที่หลากหลาย (Diverse Perspectives) รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

9. การดำเนินการตามหลักนิติธรรม (Operating by Rule of Law) พัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

10. ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

11. การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulator) แทนการควบคุม โอนงานบางอย่างไปให้องค์กรท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด หรืองานบางอย่างก็ต้องแปรรูปให้เอกชนดำเนินการแทน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) (2542) หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส ความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ซึ่งองค์ประกอบของสำนักงานก.พ. เน้น เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการให้บริการของรัฐ

UNDP (อ้างใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ 2541: 1-65) ธรรมาภิบาลประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชน กฎหมายที่ยุติธรรม ความเสมอภาค ประสิทธิภาพและประสิทธิผล พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์

ถวิลวดี บุรีกุล ในปี พ.ศ.2547 ได้แสดงทัศนคติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลกับการบริหารแนวใหม่ โดยธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปให้ความสำคัญสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสารการค้าดำเนินกิจกรรมในที่หนึ่งมีผลกระทบต่ออีกที่หนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้น หากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อมจึงเป็นไปได้อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนได้ให้

ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น โดยได้นำเสนอรายละเอียดของการพัฒนาดัชนีวัด
ธรรมาภิบาลบนพื้นฐาน ของหลักการทั้ง 6 หลักการของสถาบันพระปกเกล้าดังนี้

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของหลักนี้ ประกอบด้วย 7 ประการคือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลัก
ความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง ความชอบด้วยกฎหมาย ในทางเนื้อหา
หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา หลัก “ไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” และ
“หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนุญ”

2. หลักคุณธรรม (Ethics) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ประการคือ หน่วยงาน
ปลอดการทุจริต , หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย และหน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐาน
วิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ องค์ประกอบของคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจาก
คอร์รัปชัน หรือมีคอร์รัปชันน้อยลง คอร์รัปชันการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือ corruption โดยรวมหมายถึง
การทำให้เสียหาย การทำลาย หรือการละเมิดจริยธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ และกฎหมายสำหรับพิสัยของ
คอร์รัปชัน ได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อน และเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางลบต่อคุณธรรม
ของการบริหารจัดการอย่างร้ายแรง

3. หลักความโปร่งใส (Transparency) ประกอบด้วยหลักย่อย 4 หลักคือ หน่วยงานมี
ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้ทุน หน่วยงานมีความ โปร่งใส
ด้านการให้โทษ หน่วยงานมีความ โปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการ
ซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผล
ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณา
กำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารใน
ระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไป
ด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีใน
สังคม ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่าง
ผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผน
โครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องกับใดๆ เช่น การแถลงข่าว การ
แจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ หลักการมี
ส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 ระดับคือ ระดับการให้ข้อมูล ระดับการเปิดรับความ
คิดเห็นจากประชาชน ระดับการวางแผนร่วมกันและการตัดสินใจและระดับการพัฒนาศักยภาพใน
การมีส่วนร่วม

5. หลักสำนักรับผิดชอบ (Accountability) มีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยในแง่มุมมองของการปฏิบัติถือว่าสำนักรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออก เพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าได้ยอมรับในภารกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบประกอบด้วยหลักการย่อยดังนี้ การมีเป้าหมายที่ชัดเจนทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน การปฏิบัติการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการพฤติกรรมที่ไม่เอื้อการทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง การมีแผนการสำรอง และการติดตามประเมินผลการทำงาน

6. หลักความคุ้มค่า (Value for Money) หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ประกอบด้วย การประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และความสามารถในการแข่งขัน

จากการศึกษานโยบายที่หน่วยงานและนักวิชาการต่าง ๆ ได้นำเสนอไว้ นั้นอาจสรุปรวมได้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ลักษณะ ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และเป็นเครื่องมือที่เชื่อมโยงให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจัง และต่อเนื่อง มีความชอบธรรมของกฎหมาย มีโครงสร้างและขบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้สังคมของประเทศสามารถอยู่ ร่วมกันได้อย่างมีความสุขอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน

2.3 ความสำคัญของธรรมาภิบาล

ในช่วง พ.ศ. 2539-2540 แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการที่ดีได้เผยแพร่สู่สังคมไทย โดยองค์กรพัฒนาในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งนักวิชาการที่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยหยิบยกปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการมีระบบบริหารจัดการที่ไม่ดี และแนวทางสร้างระบบที่ดีขึ้นมาเป็นประเด็นในการสร้างความเข้าใจ และระดมความคิดเห็นจากประชาชน ในภาคส่วนต่างๆ ของสังคมเป็นผลให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเกิดการตื่นตัวในเรื่องดังกล่าวอย่างกว้างขวาง องค์กรต่างประเทศที่ให้เงินกู้และเงินช่วยเหลือ เช่น ธนาคารโลก และกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ได้นำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาเป็นแนวปฏิบัติ เพื่อนำเงินไปใช้ อย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยมีหลักการของการมีธรรมาภิบาลหลายหลักแตกต่างกันออกไป แต่ก็มีหลักการพื้นฐานคล้ายกัน คือ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส สำนักรับผิดชอบ และประสิทธิภาพประสิทธิผล

ในส่วนของประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดีขึ้นในสังคมไทยโดยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างการบริหารจัดการที่ดีในยุทธศาสตร์การพัฒนาประชารัฐ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพของภาคราชการ การสร้างความเข้มแข็งแก่ภาคประชาชน เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างภาครัฐกับประชาชน เพื่อให้เกิดการประสานร่วมมือกันในการพัฒนาประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ยังให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องกับการสร้างระบบบริหารการจัดการที่ดี โดยขยายกรอบการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกภาคส่วนของสังคม ได้แก่ การสร้างระบบบริหารการจัดการที่ดีในภาครัฐกิจเอกชน การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกลไกการตรวจสอบ ทั้งที่จัดตั้งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และกลไกตรวจสอบสาธารณะในภาคประชาชน รวมทั้งการปลูกจิตสำนึกของประชาชนในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความพอดี เพื่อเป็นรากฐานสำคัญของการสร้างระบบบริหารการจัดการที่ดีในสังคมไทย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็น โอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศไทย จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น โดยยังคงอันเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 และพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 และให้ความสำคัญต่อการรวมพลังสังคมจากทุกภาคส่วนร่วมดำเนินการในทุกชั้นตอนของแผนฯ พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ รวมทั้งการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนอย่างต่อเนื่อง

ผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมาของหน่วยงานราชการ จัดว่ามีความสอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาฯ ในหลายส่วน โดยเฉพาะเรื่องการปฏิรูประบบราชการที่ได้มีการจัดทำแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐรวม ทั้งระบบงบประมาณ และระบบกฎหมายให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง และมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนและท้องถิ่นตามแนวทางการกระจายอำนาจ แต่ยังไม่สามารถบอกได้อย่างชัดเจนถึงประเด็นสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการที่ดี แต่ได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ที่ให้ความสำคัญ หลักการสำคัญ 6

หลักการได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) และแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) และใช้เป็นหลักการในการดำเนินการให้มีผลในทางการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที้องค์กรนำมาใช้ในการบริหารเพื่อเป็นการจัดระเบียบในองค์กรที่เน้นหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

3. นโยบายของรัฐเกี่ยวกับการบริหารงานโดยหลักธรรมาภิบาล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์หลัก คือการส่งเสริมการเมืองภาคพลเมือง สิทธิและเสรีภาพของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน และการตรวจสอบอำนาจภาครัฐ องค์กรภาครัฐจึงควรมุ่งเน้นที่จะส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามเจตนารมณ์เหล่านี้ เพื่อให้การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยองค์กรต่างๆ เหล่านี้ควรมีระบบการบริหารจัดการที่ดี หรือธรรมาภิบาล อันประกอบไปด้วย ปัจจัยประกอบหลายปัจจัยตามแต่ที่มีผู้ศึกษาและให้คำจำกัดความไว้ อาทิ หลักนิติธรรม หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักความโปร่งใส หลักการตรวจสอบได้ หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า หลักประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และหลักคุณธรรมเป็นต้น

จากการที่ประเทศไทย ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เกิดการตื่นตัวสนใจในหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น โดยรัฐธรรมนูญได้บัญญัติมาตราต่างๆ ที่สัมพันธ์กับหลักธรรมาภิบาล และหากมีการนำแนวคิดธรรมาภิบาลไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยประชาชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และระบบบริหารของรัฐบาลมีความยุติธรรมเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ปัญหา นอกจากนี้วิกฤติเศรษฐกิจทำให้เกิดความสนใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมากขึ้น เพราะมีความเชื่อว่าหากนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในประเทศพัฒนาไปในทิศทางที่ดี เกิดความเป็นธรรมในด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยมของระบบราชการ(พ.ศ.2546-2550)

หลักการของยุทธศาสตร์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยม ของระบบราชการ (พ.ศ.2546-2550) เสนอ โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการสาระสำคัญมีดังนี้

1. กระบวนทัศน์ วัฒนธรรมและค่านิยมของระบบราชการที่พึงประสงค์การพัฒนาข้าราชการไทยไปสู่คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เหมาะสมกับระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดีคือ ข้าราชการต้องเป็นทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี ขยันตั้งใจทำงาน มีศีลธรรม คุณธรรม ปรับตัวได้ทันโลก ตรงกับสังคม มุ่งเน้นประสิทธิภาพ รับผิดชอบผลงานต่อสังคม มีใจและการกระทำที่เป็นประชาธิปไตย มีส่วนร่วม โปร่งใส และทำงานมุ่งเน้นผลงาน เมื่อข้าราชการยุคใหม่มีคุณลักษณะที่พร้อมดังกล่าว หรือ "I AM READY" จะทำให้ระบบราชการไทยมีความเป็นเลิศสามารถรองรับการพัฒนาประเทศได้ในยุคโลกาภิวัตน์

2. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรมและค่านิยมของระบบราชการ บรรลุเป้าประสงค์หลักที่กำหนดไว้ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ยุทธศาสตร์คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างรูปแบบกระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงให้เกิดขึ้นในภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเสนอแนะการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเร่งรัดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์

3. การแปลงยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ

การสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานในการแปลงยุทธศาสตร์ออกสู่การปฏิบัตินั้น จะต้องเป็นการเคลื่อนตัวในเชิงกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม สร้างกลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้เกิดแรงผลักดันทั้งจากภายใน ภายนอก รวมทั้งต้องเชื่อมโยงการดำเนินงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ วัฒนธรรมค่านิยมของระบบราชการให้เป็นวาระแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จะได้ติดตามรายงานผลการดำเนินงานให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะต่อไป

สำหรับเป้าประสงค์หลักของการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์วัฒนธรรม และค่านิยมของระบบราชการมี 4 ประการได้แก่

3.1 ข้าราชการมีกระบวนทัศน์ใหม่ในการปฏิบัติข้าราชการ โดยยึดหลักการจัดการภาครัฐแนวใหม่และการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

3.2 ข้าราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน

4.6 ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการต้องมุ่งเน้นถึงความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน ผู้รับบริการอย่างสม่ำเสมอ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ให้ประชาชนทราบ และเข้าใจง่ายเวลามาติดต่อ

4.7 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ส่วนราชการจะต้องสร้างโดยมีการตรวจสอบ ติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ การควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้สามารถผลักดัน การปฏิบัติงานของหน่วยงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังช่วยให้การพิจารณาให้บำเหน็จความชอบและรางวัลแก่ข้าราชการเป็นไปตามผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

พระราชกฤษฎีกาการดังกล่าวจะเป็นการพลิกโฉมการบริหารราชการแผ่นดินที่สำคัญ ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทั้งภาคประชาชนและภาครัฐอย่างแท้จริง และนอกจากนั้นรัฐบาล ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริหารประชาชน ให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกกระเบื้องนโยบายสำนักนายกรัฐมนตรีว่า ด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542 ขึ้นเพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ

4. การบริหารงานราชทัณฑ์

4.1. ความหมาย

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์ และคณะ (2543: 6-40) การบริหารงานราชทัณฑ์ หรือ Correctional Administration หมายถึง การดำเนินการของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเกี่ยวกับผู้ต้องขังและบุคลากรของกรมราชทัณฑ์เพื่อต้องการให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยจะมีการประสานประสาน (integration) ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

4.2 องค์ประกอบของการบริหารงานราชทัณฑ์

องค์ประกอบของการบริหารงานราชทัณฑ์ มี 4 ประการ ได้แก่

1) การบริหารงานราชทัณฑ์เป็นการดำเนินการตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และประกอบจากบุคคลหลาย ๆ ฝ่าย

2) การดำเนินการของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปจะต้องมีลักษณะร่วมกันดำเนินการเกี่ยวกับผู้ต้องขังและบุคลากรของกรมราชทัณฑ์ โดยทุกฝ่ายจะต้องใช้พลังกาย พลังสติปัญญา และพลังอื่น ๆ สนับสนุนซึ่งกันและกัน

3) การดำเนินการตามข้อ 2 เพื่อต้องการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์เดียวกัน

4) มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม กล่าวคือ การบริหารงานจะต้องอาศัย

ทรัพยากรต่าง ๆ ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นทรัพยากรที่มีใช้คน ได้แก่ เงิน (Money) วัสดุ (Material) และวิธีการจัดการ (Management) รวมถึงทรัพยากรคน (Man) ทรัพยากรทางการบริหารดังกล่าวจะต้องดำเนินการประสมประสานให้เกิดความสอดคล้องกันมิให้ทรัพยากรประเภทใดมากจนเกินไปจนอาจเกิดผลเสียและปัญหาต่อกรมราชทัณฑ์

4.3 วัตถุประสงค์ของการบริหารงานราชทัณฑ์

วัตถุประสงค์ของการบริหารงานราชทัณฑ์ แบ่งได้ 3 ประการ หรือที่เรียกว่า 3 P's

1) Product หรือ ผลผลิต คือ สินค้าหรือบริการ ซึ่งผลผลิตของงานราชทัณฑ์ ได้แก่ ผู้ต้องขังที่ถูกควบคุมและแก้ไขพฤติกรรมเสีย ถ้าเปรียบเทียบกับภาคธุรกิจแล้วผลผลิตของงานราชทัณฑ์มุ่งไปที่คุณภาพเป็นสำคัญ ผู้ต้องขังที่ได้รับการปลดปล่อยออกมาสู่สังคมภายนอก ถ้าหากไม่ไปก่อให้เกิดปัญหากับสังคมต่อไป แต่กลับประพฤติตนให้สังคมยอมรับ การดำเนินงานราชทัณฑ์ก็จะได้รับการสนับสนุนจากชุมชน

2) Profit หรือ เป็นประโยชน์ การบริหารงานราชทัณฑ์ควรคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมเป็นที่ตั้ง และอาจมีกิจกรรมที่ทำประโยชน์ให้กับสังคม เช่น การดำเนินการขุดลอกคูคลอง หรือกิจกรรมที่ใช้แรงงานอื่น ๆ

3) People หรือบุคลากร ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านงานราชทัณฑ์จะต้องมีขวัญและกำลังใจ บุคลากรเกิดความพึงพอใจ รู้สึกว่างานราชทัณฑ์เป็นงานที่น่าสนใจ

4.4 อำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนราชการ

อำนาจหน้าที่

กรมราชทัณฑ์ ในปัจจุบันมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2545 ดังต่อไปนี้

1. ปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2 กำหนดแนวทางการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักราชวิทยาลัยและหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ

3. ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง

4. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

4.5 การกิจในการบริหารงานเรือนจำ

การกิจในการบริหารงานเรือนจำและทัณฑสถาน มี 3 ด้านด้วยกัน คือ

- 1) การบริหารงานที่เกี่ยวกับคน 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ต้องขัง และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรือนจำและทัณฑสถาน
- 2) การบริหารระบบงานของเรือนจำ ประกอบด้วย การบริหารงานทั่วไป ทัณฑสถานปฏิบัติ งานควบคุมและรักษาการณ์ งานฝึกวิชาชีพ งานการศึกษาอบรม และงานสวัสดิการ
- 3) การบริหารงานเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพย์สิน และอาคารสถานที่ของเรือนจำและทัณฑสถาน

4.6 การกิจสำคัญของเรือนจำ ได้แก่

1) การควบคุมมิให้หลบหนี โดยการจัดอาคารสถานที่เรือนจำให้มีความมั่นคงแข็งแรง และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่อการควบคุมผู้ต้องขังตามอัตราโทษที่ได้รับ การจัดแบ่งเรือนจำตามระดับความมั่นคง แบ่งเป็น เรือนจำระดับความมั่นคงสูง กลาง และต่ำ ได้แก่ เรือนจำกลาง ควบคุมผู้ต้องขังที่ศาลพิพากษาแล้ว เรือนจำพิเศษ ควบคุมผู้ต้องขังที่แยกประเภทแล้ว เป็นต้น

2) การอบรมแก้ไข เป็นภารกิจที่จะต้องดำเนินการควบคุมไปกับการควบคุมเพื่อการแก้ไขบุคลิกภาพ การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการเตรียมผู้ต้องขังให้พร้อมที่จะออกไปอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ การอบรมแก้ไขผู้ต้องขัง ประกอบด้วย การศึกษาวิชาสามัญ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้ศึกษาหาความรู้ระหว่างต้องโทษ การฝึกอบรม การให้การศึกษาวิชาชีพ การศึกษาอบรมทางศาสนาเพื่อกล่อมเกลาจิตใจ รวมตลอดไปถึงการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่เรื่องอาหาร ที่อยู่หลับนอน เครื่องนุ่งห่ม และการบำบัดรักษาเมื่อเจ็บป่วย รวมไปถึงการจัดสวัสดิการในการทำงานตามกำลังงบประมาณ และยึดถือมนุษยธรรม

4.7 แนวคิดในการพัฒนางานราชทัณฑ์

พงษ์เทพ เทพกาญจนา (2546: 3) ได้กล่าวถึงกระบวนการทัศน์ใหม่ เปิดเรือนจำสู่สังคม ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ ให้เป็นมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสากล ภายใต้การพัฒนาความร่วมมือ การมีส่วนร่วมระหว่างข้าราชการราชทัณฑ์ทุกระดับ ทุกพื้นที่ กับประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ

1) การพัฒนาระบบงานราชทัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของสากล ที่ผ่านมาการบริหารงานของกรมราชทัณฑ์ยังขาดความคล่องตัว เนื่องจากอำนาจการบริหารถูกรวมศูนย์มากเกินไป ทั้งยังขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณสนับสนุน ขาดระบบการวางแผน และการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน ซึ่งส่งผลให้การ

ปฏิบัติงานตามภารกิจไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงในการบริหารราชการเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามนโยบายของรัฐบาล กรมราชทัณฑ์ต้องเร่งรีบในการปฏิรูปคน ปฏิรูปองค์กร เพื่อสอดคล้องกับนโยบายและทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้

2) การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม ให้เข้ามารับรู้สภาพปัญหา แนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนการตรวจสอบการทำงาน เพื่อที่จะร่วมกันในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

วิสัยทัศน์

“กรมราชทัณฑ์เป็นองค์กรชั้นนำของอาเซียนในการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดี มีคุณค่า สู่สังคม”

พันธกิจ

1. ควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีอารีพ
2. บำบัดฟื้นฟูและแก้ไขพฤตินิสัยของผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพ

5. การบริหารภายในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

5.1 ข้อมูลทั่วไป

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2537 แล้วเสร็จ และเปิดดำเนินการเมื่อ ปี พ.ศ. 2538 มีพื้นที่ ภายใน 18 ไร่ เพื่อดำเนินการควบคุม อบรมและฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง

5.2 สถานที่ตั้งและอาณาเขต

5.2.1 สถานที่ตั้ง

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นส่วนราชการสังกัดการบริหารราชการส่วนภูมิภาค กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่เลขที่ 177 หมู่ที่ 2 ถนนบึงกาฬ- พังโคน ตำบลโนนสมบูรณ์ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ระยะทางห่างจากอำเภอบึงกาฬประมาณ 7.5 กิโลเมตร และห่างจากศาลจังหวัดบึงกาฬ ประมาณ 7 กิโลเมตร ห่างจากสถานีตำรวจภูธรอำเภอบึงกาฬ ประมาณ 8 กิโลเมตร

5.2.2 อาณาเขตเรือนจำ

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย แบ่งเป็นพื้นที่ภายในกำแพง ประมาณ 16 ไร่ 3 งาน 27 ตารางวา พื้นที่ภายนอกกำแพง ประมาณ 18 ไร่ 80 ตารางวา มีกำแพงสูง 6 เมตร ก่อสร้างด้วยอิฐฉาบปูนเรียบตลอดแนวกำแพงทั้งสี่ด้าน

5.3 หน้าที่ความรับผิดชอบ

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาล และคำสั่งลงโทษของผู้มีอำนาจตามกฎหมาย ให้ปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขฟื้นฟูให้ผู้ต้องขังสำนึกผิด และสามารถกลับตนเป็นพลเมืองที่ดี ประกอบอาชีพที่สุจริต และอยู่ร่วมกับสังคมภายนอกได้เมื่อพ้นโทษออกไป โดยเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีหน้าที่สำคัญ คือ

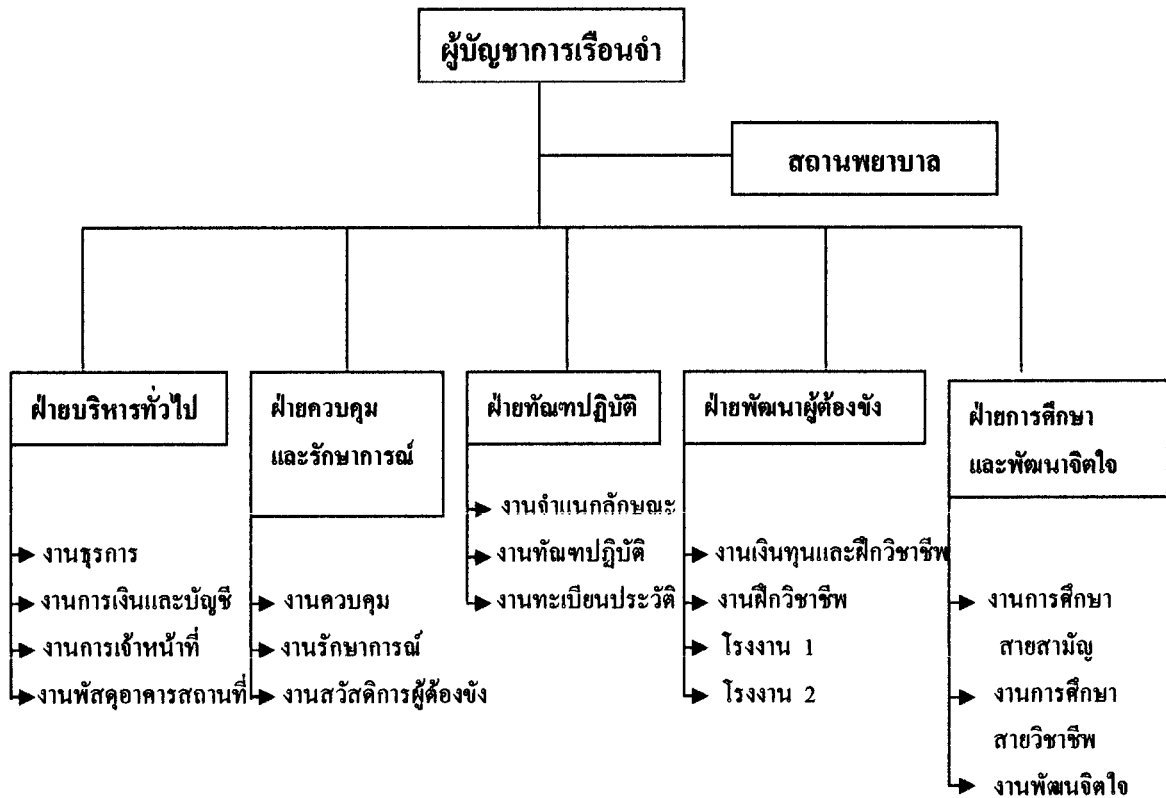
1. เป็นสถานที่ควบคุมผู้กระทำความผิด
2. เป็นสถานที่ควบคุมผู้ต้องขังทุกประเภทคดีที่กระทำผิด ซึ่งอยู่ระหว่างการสอบสวนของตำรวจ การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลที่อยู่ระหว่างการอุทธรณ์ ฎีกาคดี และเมื่อคดีสิ้นสุดและศาลพิจารณาพิพากษาให้ลงโทษจำคุก
3. ควบคุมผู้ต้องขังทุกประเภทคดีซึ่งมีกำหนดโทษไม่เกิน 10 ปี
4. ให้การศึกษา อบรม แก้ไขฟื้นฟู พฤตินิสัยให้เป็นพลเมืองที่ดี รวมถึงการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขังได้มีคิดตัวเพื่อออกไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวเมื่อพ้นโทษ
5. ดำเนินการด้านทัณฑปฏิบัติ การจัดสวัสดิการ และการให้การสงเคราะห์

5.4 อัตรากำลัง

จำนวนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย แบ่งตามระดับ และจำนวน ดังนี้

ระดับอำนวยการระดับต้น	จำนวน	1	คน
ระดับอาวุโส	จำนวน	1	คน
ระดับชำนาญการ	จำนวน	9	คน
ระดับชำนาญงาน	จำนวน	8	คน
ระดับปฏิบัติการ	จำนวน	5	คน
ระดับปฏิบัติงาน	จำนวน	12	คน
ลูกจ้างประจำ	จำนวน	2	คน
พนักงานราชการ	จำนวน	2	คน
รวม	จำนวน	40	คน

โครงสร้างส่วนราชการเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างส่วนราชการเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

5.5 อานางหน้าที่ตามโครงสร้าง

5.5.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป

หน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานในด้านการร่าง ได้ตอบ รับ –ส่งหนังสือราชการ การออกคำสั่ง ระเบียบข้อบังคับ การบรรจุแต่งตั้ง การย้าย การโอน การทำเรื่องบำเหน็จความชอบ การดำเนินการทางวินัยข้าราชการ การบริหารงานการเงินประเภทต่างๆ การจัดซื้อจัดจ้างเกี่ยวกับเงินงบประมาณ การพัสดุที่เกี่ยวข้องระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ การบำรุงซ่อมแซมสถานที่ สิ่งก่อสร้าง และงานอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในหน้าที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง โดยเฉพาะ

5.5.2 ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์

มีหน้าที่รับผิดชอบปกครองและควบคุมระเบียบวินัยของเจ้าพนักงานในสังกัด แบ่งงานในฝ่ายออกเป็นส่วน มอบหมายให้เจ้าพนักงานในสังกัดไปดำเนินการควบคุม จัดทำ

กำกับดูแลการจัดอัตรากำลังเวรยามรักษาการณ์ของเจ้าพนักงานเรือนจำ ปกครองและควบคุมระเบียบวินัยของผู้ต้องขัง ตรวจสอบป้องกันการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังตลอดจนการหลบหนีและจับกุมเมื่อมีการกระทำผิดอาญา จัดการและควบคุมการทำงานของผู้ต้องขัง และดูแลการอนามัยผู้ต้องขังในส่วนที่เกี่ยวข้อง การจัดอัตรากำลังเจ้าพนักงานเพื่อควบคุมผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ ตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของเครื่องพันธนาการผู้ต้องขัง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ต้องขังในเรือนจำ การย้ายเรือนนอนของผู้ต้องขัง ตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยของอาคาร สถานที่ เรือนนอน รั้ว กั้นแดนต่างๆ รั้วกั้นแนวกำแพง การจัดทำบัญชีผู้ต้องขังคดีอุกฉกรรจ์ ผู้ต้องขังที่มีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจ และผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมร้ายสำคัญ พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการให้ประโยชน์แก่ผู้ต้องขังตามที่กฎหมายกำหนด พิจารณาการเลื่อน – ลดชั้น การลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง จัดทำแผนและกำหนดหน้าที่ในการระงับเหตุร้ายภายในเรือนจำ ตลอดจนการซักซ้อมแผนการระงับและป้องกันเหตุร้ายทั้งจากธรรมชาติและฝีมือผู้ต้องขัง จัดอัตรากำลังในการตรวจค้นผู้ต้องขังกลับจากศาล ผู้ต้องขังเข้าใหม่ ป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้ามาภายในเรือนจำ ตลอดจนดูแลการสาธารณสุขโรคภายในเรือนจำ

5.5.3 ฝ่ายพัฒนาผู้ต้องขัง

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาการฝึกวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่มีอยู่ในพื้นที่ การรับงานแรงงานรับจ้าง การกำหนดแนวทางและรูปแบบในการฝึกวิชาชีพ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการฝึกวิชาชีพ กำหนดคราค่าจ้างแรงงาน และสินค้าเกิดจากแรงงานผู้ต้องขัง การจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากการฝึกวิชาชีพ กำกับดูแลการฝึกวิชาชีพของเจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังในโรงงานฝึกวิชาชีพต่างๆ การบริหารงานเงินทุนผลประโยชน์ที่เกิดจากการฝึกวิชาชีพ การควบคุมดูแลการใช้ การบำรุงรักษา ซ่อมแซมยานพาหนะที่จัดซื้อด้วยเงินทุนผลประโยชน์ กำกับดูแลตรวจสอบการจัดทำบัญชีเงินทุน บัญชีงบประมาณ และรายงานประจำเดือนของเจ้าหน้าที่ การนำนวัตกรรมใหม่ๆ มาพัฒนางาน อีกทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.5.4 ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ การกำกับดูแล การดำเนินงานด้านทะเบียนประวัติ ผู้ต้องขัง ผู้ต้องกักขัง ผู้ถูกควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์ งานทัณฑปฏิบัติ งานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง งานพักการลงโทษ งานลดวันต้องโทษ งานอภัยโทษ งานวินัยผู้ต้องขัง ตรวจสอบด้านทัณฑปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจ อัยการ ศาล ทนายความ เป็นต้น

5.5.5 ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเกี่ยวกับการศึกษาและพัฒนาพหุ
 นิษฐ์ผู้ต้องขัง บริหารและดำเนินการจัดการศึกษา การอบรมและพัฒนาจิตใจผู้ต้องขัง จัดกิจกรรม
 เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ปกป้องและปรับเปลี่ยนทัศนคติ จิตสำนึก ค่านิยมและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง
 ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี จัดกิจกรรมด้านส่งเสริมการศึกษา เช่น ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ
 โสדתศุภกรณ์ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม การศึกษาของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษา
 และประถมศึกษา ตามหลักสูตรสำนักบริหารการศึกษานอกโรงเรียน การจัดการศึกษาระบบศึกษา
 การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมโดยวิธีการชุมชนบำบัด การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่
 เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและพัฒนาจิตใจ การจัดกิจกรรมเสริมการพัฒนาจิตใจ เช่น กิจกรรม
 ลูกเสือชาวบ้าน เนตรนารี เป็นต้น

5.5.6 สถานพยาบาล

มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบำบัดรักษาแก่ผู้ต้องขังที่เจ็บป่วยให้มีสุขภาพ
 แข็งแรงสมบูรณ์ ตรวจสอบสุขภาพร่างกายผู้ต้องขังเข้าใหม่ ตลอดจนด้านสุขภาพจิต และอนามัยเรือนจำ
 ซึ่งมีแพทย์และพยาบาลรับผิดชอบดูแลรักษา ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องใน
 การบริหารงาน

5.6 ประเภทอาคารของเรือนจำ

เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีอาคารทำการ 2 ชั้น 1 หลัง อาคารเยี่ยม
 ญาติ ชั้นเดียว 1 หลัง อาคารบ้านพักผู้บัญชาการเรือนจำ 1 หลัง อาคารบ้านพักพักข้าราชการ
 จำนวน 36 หลัง อาคารโรงฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง 2 หลัง อาคารศูนย์การเรียนรู้ผู้ต้องขัง 1 หลัง และมี
 อาคารเรือนนอนของผู้ต้องขัง จำนวน 2 หลัง แยกเป็น อาคารเรือนนอนชาย 2 ชั้น จำนวน 1 หลัง
 อาคารเรือนนอนหญิง 1 ชั้น จำนวน 1 หลัง

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อารี เพ็ชรไทย (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนว
 ทิศทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการของ
 กรมสอบสวนคดีพิเศษเห็นด้วยในระดับปานกลาง ถึงความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนว
 ทิศทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะที่ข้าราชการเห็นว่า กรมสอบสวนคดี
 พิเศษ ยังต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมือง
 ที่ดีทั้ง 6 หลัก โดยครอบคลุมในเรื่อง ผู้บังคับบัญชาควรทำความเข้าใจกับข้าราชการทุกฝ่ายใน
 เรื่องเนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ ควรลดความเหลื่อมล้ำในการจ่าย

คำตอบแทน ควรปรับพฤติกรรมที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตน รวมทั้งควรส่งเสริมการทำงาน เป็นทีมด้วย

นพพล สุรนักครินทร์ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการ บริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ประชาชน ที่อาศัยอยู่ใน อบต.สุเทพ อบต.แม่เหียะ อบต.คอนแก้ว อบต.ขมภู อบต.หลวงเหนือ อบต.ท่ากว้าง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารส่วนตำบลตามทัศนคติของประชาชน จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในเชิงบวก หลักธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม ประชาชนมีทัศนคติ ต่อการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในระดัปลานกลางก่อน ไปทางบวก ($x=3.37$) หลักความรับผิดชอบ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหลักความรับผิดชอบเข้ามาปรับใช้อยู่ในระดัปลานกลางก่อน ไปทางบวก ($x=3.22$) หลักความคุ้มค่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการนำหลักความคุ้มค่าเข้ามาใช้อยู่ในระดัปลาน กลางก่อน ไปทางบวก ($x=3.21$) หลักนิติธรรม ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหลักนิติธรรม อยู่ใน ระดับ ปานกลางก่อน ไปทางบวก ($x=3.12$) หลักความโปร่งใส ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อหลัก ความโปร่งใอยู่ในระดัปลานกลางก่อน ไปทางบวก ($x=3.06$) และหลักการมีส่วนร่วม ทัศนคติของ ประชาชนที่มีต่อหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดัปลานกลางก่อนไปทางน้อย ($x=3.00$)

ภักดี ศรีเมือง (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การ บริหารส่วนตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัด นครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชาชนมีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาล มาบริหาร องค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดัปลานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดัปลาน กลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านการมีส่วนร่วม ด้าน ความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า และด้านความโปร่งใสดตรวจสอบได้ ตามลำดับ 2) ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดต่อการนำหลักธรรมาภิบาลด้านความคุ้มค่าและด้านนิติ ธรรม มาบริหารแตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการนำหลักธรร มาภิบาลด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความคุ้มค่า ด้านความโปร่งใสดตรวจสอบได้ และ ด้านนิติธรรมมาบริหาร แตกต่างกัน

สายฝน ยิ่งวัฒนา (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนว ทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมการจัดหางาน” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ในระดัปลานกลาง ว่า(1) กรมการจัดหางานมีความพร้อมในการบริหารจัดการในด้านการให้บริการ เกี่ยวกับเรื่องการจัดหางานตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสูง และ(2) กรมการจัดหา งานในปัจจุบันมีความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องการจัดหางานสูง กว่าบริษัทจัดหางานของภาคเอกชน พร้อมกันนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมาก ว่า ในภาพรวม

กรมการจัดหางานมีความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการให้บริการเกี่ยวกับเรื่องการจัดหางานของกรมการจัดหางานในปัจจุบันสูงกว่าในอดีต

สุพพตา ประภาศิริ (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาธรรมาภิบาลในสำนักงานนายกรัฐมนตรี กลุ่มตัวอย่างข้าราชการในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 174 ราย ผลการวิจัยพบว่า สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีมีความพร้อมด้านโครงสร้างเพื่อสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความรับผิดชอบ แต่สำหรับด้านการบริหารและการปฏิบัติงานยังมีความพร้อมตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานให้เกิดธรรมาภิบาล และมีระบบอุปถัมภ์มากกว่าระบบการทำงานที่เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน และผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างภาพรวม ธรรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีระดับคะแนนเฉลี่ยของหลักต่าง ๆ ตั้งแต่ 2.92 ไปจนถึง 3.49 โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า หน่วยงานมีคะแนนเฉลี่ยหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมาก ($x=3.49$) รองลงมา คือ หลักนิติธรรม ($x=3.38$) หลักความโปร่งใส ($x=3.16$) หลักความคุ้มค่า ($x=3.15$) หลักความรับผิดชอบต่อ ($x=3.11$) และหลักการมีส่วนร่วม ($x=2.92$) ตามลำดับซึ่งคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง

ณัฐวดี ยาวาปี (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชชนครินทร์” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชชนครินทร์มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และในภาพรวมโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชชนครินทร์มีความพร้อมในการบริหารจัดการมากกว่าหน่วยงานอื่น

จ่านงค์ นาหนองตูม (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 ” ผลการศึกษวิจัย พบว่า (1)การนำธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (3) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 (4) ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาด

แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

อรวรรณ ทิพาสุทธิ์ (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและบริการของเรือนจำพิเศษธนบุรีและทัณฑสถานหญิงธนบุรี ” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า (1) เจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลัก ธรรมาภิบาลในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก (2) ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ของทั้งสองหน่วยงานเกี่ยวกับการบริการผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการของผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี อยู่ในระดับมาก ขณะที่ผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงธนบุรี มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด (3) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่า ความคิดเห็นด้านบริการระหว่างเจ้าหน้าที่ทั้งสองแห่งไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นระหว่างผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังทั้งสองแห่งไม่แตกต่างกัน ความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่เรือนจำพิเศษธนบุรี กับผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำพิเศษธนบุรี แตกต่างกัน และความคิดเห็นระหว่างเจ้าหน้าที่ทัณฑสถานหญิงธนบุรี และผู้มาเยี่ยมผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงธนบุรี แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญ 0.05 (4) สำหรับการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาพบว่า หลักธรรมาภิบาล 3 หลักที่หน่วยงานควรส่งเสริมก่อนได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส และหลักเทคโนโลยีสารสนเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มุ่งศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เกี่ยวกับ ความพร้อมในการบริหารจัดการ ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ด้วยการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็น และการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ในบทนี้จะกล่าวถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานราชการทั้งหมดของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำนวนทั้งสิ้น 40 คน ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดในการศึกษา

สำหรับเหตุผลที่ศึกษาเฉพาะประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เนื่องจากเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เป็นหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ได้มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรม ตามที่หน่วยงานกำหนด และด้วยเวลาและงบประมาณจำกัดจึงเลือกเฉพาะเจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายเท่านั้น เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาน้อยเพียงใด อีกทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลจากประชากรภาคสนาม โดยผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นแนวทางในการสอบถามความคิดเห็นจากประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 3 ข้อ ได้แก่ หลักเกณฑ์การสร้างข้อคำถาม ลักษณะแบบสอบถาม และการทดสอบแบบสอบถาม

2.1 หลักเกณฑ์การสร้างคำถาม สำหรับหลักเกณฑ์ การสร้างข้อคำถามเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

2.1.1 แบบสอบถามต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้

2.1.2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นพื้นฐานทางทฤษฎีในการตั้งคำถาม

2.1.3 ใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้ศึกษาเอง

2.1.4 ขอคำปรึกษา คำแนะนำ และความร่วมมือจากผู้มีความสามารถ หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในสังกัดหน่วยงาน ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ จำนวน 2 คน นอกจากนี้ได้ขอคำแนะนำและคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยในครั้งนี้ให้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามอีกด้วย

2.2 ลักษณะของแบบคำถาม ดังที่กล่าวมาแล้วว่าในการรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามนั้น ได้ใช้แบบสอบถามให้ประชากรทั้งหมดตอบ โดยเลือกสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) ที่แบ่งเป็น 3 ระดับ ตามแบบของ อาร์.เอ.ลิเคิร์ต (R.A.Likert) หรือลิเคิร์ต สเกล (Likert scale) โดยกำหนดให้มีน้ำหนักเปรียบเทียบกัน เป็นการแบ่งมาตราส่วนประมาณค่าของการตีความหมายออกเป็น 3 ระดับ โดยจัดรูปแบบที่เอื้อต่อการประเมินผลให้มีความง่ายต่อผู้ตอบแบบสอบถามและการวิเคราะห์ผลมีค่าน้ำหนักเปรียบเทียบกัน 3 ระดับ ในส่วนของเกณฑ์การวิเคราะห์ระดับแต่ละข้อ ได้ใช้การคำนวณช่วงการวัด ตามแนวคิดของเบสส์ (best 1977:174) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{พิสัยของช่วงวัดคะแนน} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับการวัด}} \\ &= \frac{3-1}{3} \\ &= 0.66 \end{aligned}$$

กำหนดคะแนนเฉลี่ยดังนี้

3	เห็นด้วยระดับมาก	ช่วงคะแนน	2.33 - 3.00	คะแนน
2	เห็นด้วยระดับปานกลาง	ช่วงคะแนน	1.67 - 2.32	คะแนน
1	เห็นด้วยระดับน้อย	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.66	คะแนน

เห็นด้วยมาก หมายถึง มีความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นทั้งหมด
เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง มีความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
เห็นด้วยน้อย หมายถึง มีความรู้สึกเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย

คำตอบที่ใช้ในแบบสอบถาม มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การให้คะแนนในมาตราวัด

ระดับความพร้อม	ระดับคะแนน
เห็นด้วยมาก	3
เห็นด้วยปานกลาง	2
เห็นด้วยน้อย	1

สำหรับเหตุสำคัญที่เลือกสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประเมินค่าที่แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังกล่าวมีดังนี้

1. ผู้ศึกษาไม่ต้องการใช้การประเมินความละเอียด ในระดับที่มากจนเกินไป เช่น 5 หรือ 6 ระดับ ซึ่งเป็นระดับที่เกินความเป็นจริง เกินความจำเป็น ผู้ตอบแบบสอบถามแยกแยะความเห็นหรือความรู้สึกแต่ละระดับอย่างชัดเจนได้ยาก เกิดการโต้แย้งได้ง่าย ที่สำคัญคือ ไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์จริงแต่ผู้ศึกษาต้องใช้การประเมินความละเอียดที่อยู่ในระดับที่พอเหมาะที่ง่ายสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม คือ 3 ระดับ

2. ประหยัดเวลาแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม

3. ผู้ตอบแบบสอบถามตัดสินใจได้สะดวกและรวดเร็วขึ้น

4. ง่ายต่อผู้อ่านหรือผู้นำผลการศึกษาไปอ่าน

5. ทำให้ข้อมูลที่ได้รับเป็นกลุ่มก้อน ชัดเจน ถ้าเป็น 5 ระดับ ข้อมูลจะกระจาย เวลาเขียนบรรยายข้อมูลจะยืดเยื้อ ซ้ำซาก เกินความจำเป็น

6. ทำให้ประหยัดเวลา และง่ายต่อการประมวลและวิเคราะห์ข้อมูล รวมตลอดทั้งการนำเสนอหรือเขียนบรรยายข้อมูล

7. ในทางปฏิบัติบ่อยครั้งที่เริ่มแรกได้กำหนดไว้ 5 – 6 ระดับ แต่หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ปรากฏว่า ข้อมูลมีลักษณะกระจายไม่เป็นกลุ่มก้อน แต่ละระดับไม่มีน้ำหนักมากเพียงพอ ทำให้ในที่สุดต้องยุบรวมเป็น 3 ระดับ

ดังนั้น แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาครั้งนี้จึงประกอบขึ้นด้วย ข้อความหลายข้อที่สามารถใช้เป็นตัวแทน หรือตัวชี้วัดที่ครอบคลุมเนื้อหาและสาระที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ และขอบเขตของการวิจัยได้อย่างครบถ้วน นอกจากนี้ยังได้เปิดโอกาสให้ประชากรแสดงความคิดเห็นในเรื่องปัญหา ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้วจากการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย โดยแบบสอบถามประกอบขึ้นด้วย ข้อคำถามปิดเป็นส่วนใหญ่ แต่จะมีข้อคำถามเปิดในตอนสุดท้าย แบบสอบถามที่ใช้แบ่งเป็นสามส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง เป็นข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อายุ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ข้อมูลส่วนนี้ประกอบด้วย 5 ข้อคำถาม

ส่วนที่สอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรที่มีต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล รวม 6 เรื่อง ดังนี้ เรื่องหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ส่วนที่สาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะของกลุ่มประชากรที่มีต่อแนวทางการพัฒนาความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นคำถามเปิดของแบบสอบถาม

2.3 การทดสอบแบบสอบถาม เมื่อสร้างข้อความหรือแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเสร็จแล้ว ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบตามขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือช่วยในการทำวิจัยสนาม โดยผู้ศึกษาได้สร้าง หรือออกแบบสอบถามและสร้างตัวชี้วัดตามวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย และกรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องนี้ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้จะต้องมีความเที่ยงตรง (validity) และมีความเชื่อถือได้ (reliability) ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถามมีดังนี้

2.3.1 ยกร่างแบบสอบถาม โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

2.3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรง เป็นลักษณะการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความสมบูรณ์ ความสอดคล้อง ตลอดจนเนื้อหาและถ้อยคำของแบบสอบถามให้รัดกุมและถูกต้อง

2.3.3 การตรวจสอบความเชื่อถือได้ ดำเนินการโดยผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) เพื่อทดสอบหาความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยนำไป pre-test กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาจริง จำนวน 10 คน ต่อจากนั้นจึงเก็บรวบรวมแบบสอบถามจำนวน 10 ชุดนั้น มาวิเคราะห์หาความเชื่อถือได้ จากสูตร หาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (cronbach alpha coefficient) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ในการวิเคราะห์กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบสอบถามดังกล่าวน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มประชากรจริงได้ ทั้งนี้ อาจคำนวณโดยใช้สูตรดังนี้

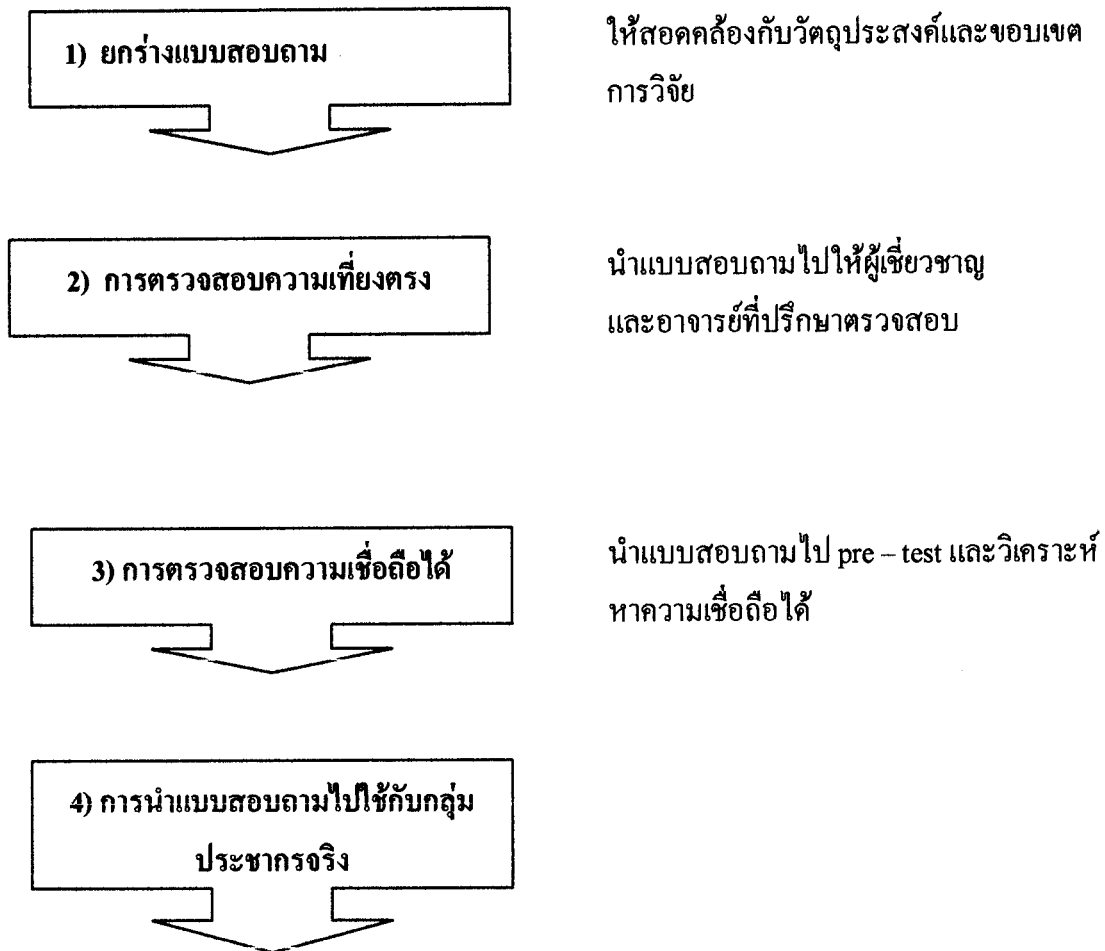
$$\text{Alpha} = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum Si^2}{St^2} \right\}$$

Alpha	=	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อถือได้
Si^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
K	=	จำนวนข้อในแบบสอบถามทั้งหมด
St^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

จากสูตรข้างต้น ผู้ศึกษาวิจัยได้นำมาใช้ในการทดสอบหาค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม จำนวน 10 ชุด ดังกล่าว ได้ค่าความเชื่อถือได้ เท่ากับ 0.89 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้กับกลุ่มประชากรจริงได้

2.3.4 การนำคำถามไปใช้กับประชากรจริง

ทั้งนี้ หากพบข้อบกพร่องในขั้นตอนใด ผู้ศึกษาวิจัยก็จะนำไปปรับปรุงแก้ไขจนผ่านทุกขั้นตอน ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถามทั้ง 4 ขั้นตอนข้างต้นดังนี้ ได้สรุปไว้ในภาพที่ 3.2 ดังนี้

ภาพที่ 3.2 ขั้นตอนการทดสอบแบบสอบถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการศึกษาหลายวิธี คือ การศึกษาจากหนังสือและเอกสารต่างๆ (documentary research) การวิจัยสนาม (field research) ดังนั้นวิธีเก็บข้อมูลจึงมี 2 วิธีคือ

3.1 การรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ และเอกสารต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นการทบทวนวรรณกรรม ผลงานศึกษาหรือวิจัย ตลอดจนหนังสือ เอกสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่เกี่ยวข้อง

3.2 การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรภาคสนาม ได้จากการแยกแบบสอบถาม ซึ่งผ่านการทดสอบแล้วให้กลุ่มประชากรตอบ (โปรดดูแบบสอบถามในภาคผนวก) นอกจากนี้แล้วเมื่อกกลุ่มประชากรตอบเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้ศึกษาจะมาเก็บภายหลัง

การรวบรวมข้อมูลภาคสนามนี้ กระทำในช่วงวันที่ 1-31 มีนาคม 2553 โดยผู้ศึกษาและผู้ช่วยได้เก็บข้อมูลแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิธีการประมวลข้อมูล ก่อนที่จะวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ประมวลข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1.1 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการวิจัยภาคสนาม

4.1.2 ตรวจสอบแบบสอบถามทุกชุดเพื่อดูความถูกต้อง และความสมบูรณ์

4.1.3 จัดคำตอบเป็นกลุ่ม และเป็นหมวดหมู่ รวมทั้งให้รหัส (code) คำตอบ

4.1.4 ใส่รหัสคำตอบจากข้อ 4.1.3 ลงในแผ่นรหัส (coding form) จนครบทุกชุด พร้อมทำกับคู่มือให้รหัส (coding book)

4.1.5 พิมพ์รหัสจากแผ่นรหัสทั้งหมดลงในแผ่นดิสก์ (diskette) ของเครื่องคอมพิวเตอร์ ฉะนั้น ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดจึงอยู่ในแผ่นดิสก์ในรูปของรหัส

4.1.6 จากนั้นได้ทำการประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปของตาราง (contingency analysis) รวมทั้งใช้รูปแบบการวิเคราะห์พรรณนา (descriptive analytical approach) สำหรับสถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D. การทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ตามความเหมาะสม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการศึกษา เรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ
เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ” ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เสนอความหมายของสัญลักษณ์ ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทาง
สถิติเพื่อความเข้าใจตรงกันในการเสนอข้อมูลต่างๆ ดังนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย
S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงความถี่แบบ (t – test)
Sig แทน ค่าสหสัมพันธ์มีนัยสำคัญทางสถิติ
df แทน ค่าที่ระดับความเป็นอิสระของการผันแปร
SS แทน ผลบวกกำลังสองเฉลี่ย
MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง
F แทน ค่าเฉลี่ยที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงความถี่แบบ F - test

2. ขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วนตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ด้วยวิธีการแจกแจงความถี่แสดงจำนวน และค่าร้อยละ

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชากรต่อระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยวิธีการแสดงจำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D.

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร ประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในครั้งนี กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ซึ่งอธิบายโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร คือ เจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ ทั้งหมดซึ่งมีจำนวน 40 คน โดยวิธีการแจกแจงความถี่ แสดงจำนวน และร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มประชากร จำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร ($n = 40$) ซึ่งประชากรทั้งหมดมีจำนวน 40 คน

ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากร		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ			
	ชาย	33	77.5
	หญิง	7	22.5
	รวม	40	100.0
2. สถานภาพ			
	โสด	4	10.0
	สมรส	36	90.0
	รวม	40	100.0
3. อายุ			
	ต่ำกว่า 30	2	5.0
	31 – 39 ปี	18	45.0
	40 ปีขึ้นไป	20	50.0
	รวม	40	100.0
4. ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	12	30.0
	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	27	67.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	1	2.5
	รวม	40	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนมุกคลของกลุ่มประชากร	จำนวน	ร้อยละ
5. อายุการทำงาน		
ต่ำกว่า 5 ปี	3	7.5
5-10 ปี	12	30.0
11 ปี ขึ้นไป	25	62.5
รวม	40	100.0

จากการศึกษาตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 77.5) และส่วนที่เหลือเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 22.5) มี สำหรับสถานภาพการสมรส กลุ่มประชากรส่วนใหญ่ สมรสแล้ว (ร้อยละ 90.0) และที่เหลือโสด (ร้อยละ 10.0) มีอายุ 40 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 50.0) รองลงมา คือ อายุ 31-39 ปี (ร้อยละ 45.0) ต่ำกว่า 30 ปี (ร้อยละ 5.0) กลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 67.5) รองลงมาตามลำดับคือ ต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 30.0) สูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 2.5) และ สำหรับอายุการทำงานของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 62.5) รองลงมาตามลำดับคือ 5-10 ปี (ร้อยละ 30.0) ต่ำกว่า 5 ปี (ร้อยละ 7.5)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า จะแสดงค่าสถิติพื้นฐานของจำนวนค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D. เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.2 ถึงตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมใน
 ภาพรวมทั้ง 6 หลัก

ความพร้อมในการบริหารจัดการของ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ ในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมใน การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิ บาลทั้ง 6 หลัก คือหลักนิติธรรม หลัก คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลัก ความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า	13 (32.5)	23 (57.5)	4 (10.0)	2.23	0.602	ปานกลาง

หมายเหตุ สำหรับตารางที่ใช้สถิติ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน หรือ S.D. และการทดสอบค่าที่ระดับ
 นัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

ระดับความคิดเห็นด้วยของกลุ่มประชากร ทั้ง 3 ระดับ มีช่วงคะแนน ดังนี้

- เห็นด้วยมาก มาจากช่วงคะแนน 2.33 – 3.00 คะแนน
- เห็นด้วยปานกลาง มาจากช่วงคะแนน 1.67 – 2.32 คะแนน
- เห็นด้วยน้อย มาจากช่วงคะแนน 1.00 – 1.66 คะแนน

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปาน
 กลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23) ว่าในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 6
 หลัก คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ
 และหลักความคุ้มค่า

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตาม
 หลักนิติธรรม

ความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1.เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมายระเบียบข้อบังคับ และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างเหมาะสม	9 (23.0)	27 (67.5)	4 (10.0)	2.13	0.566	ปานกลาง
2.เรือนจำมีโครงสร้างการแบ่งงานและ มอบหมายงานที่เหมาะสม	14 (35.0)	23 (57.5)	3 (7.5)	2.28	0.574	ปานกลาง
3.เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดย เคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ร่วมงาน	14 (35.0)	22 (55.0)	4 (10.0)	2.25	0.605	ปานกลาง
4.เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่/ ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค เท่าเทียมกัน	20 (50.0)	19 (47.5)	1 (2.5)	2.48	0.563	มาก
5.ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมใน การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม	14 (35.0)	24 (60.0)	2 (5.0)	2.28	0.556	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม				2.29	0.573	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.48) ว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่/ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.28) ว่า เรือนจำมีโครงสร้างการแบ่งงานและมอบหมายงานที่เหมาะสม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.25) ว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยความเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ร่วมงาน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.13) ว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.28) ว่า ในภาพรวม เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายตามหลักนิติธรรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.29)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตามหลักคุณธรรม

ความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลักคุณธรรม	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)			
1.เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	15 (37.5)	23 (57.5)	2 (5.0)	2.32	0.564	ปานกลาง
2.เรือนจำมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันเรื่องคุณธรรมแก่เจ้าหน้าที่ เช่น มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม และการควบคุมการตรวจสอบ	13 (32.5)	23 (57.5)	4 (10.0)	2.21	0.627	ปานกลาง
3. เรือนจำมีการส่งเสริมและยกย่องผู้ที่มีการปฏิบัติงานดีเด่น	17 (42.5)	21 (52.5)	2 (5.0)	2.34	0.608	มาก
4. เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่	14 (35.0)	24 (60.0)	2 (5.0)	2.30	0.551	ปานกลาง
5. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม	14 (35.0)	24 (60.0)	2 (5.0)	2.30	0.581	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม				2.29	0.586	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.34) ว่า เรือนจำ มีการส่งเสริมและยกย่องผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานที่ดีเด่น กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.32) ว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.30) ว่า เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่ กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.21) ว่า เรือนจำ มีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันเรื่องคุณธรรมแก่เจ้าหน้าที่ เช่น มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม และการควบคุมการตรวจสอบ

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.30) ว่า ในภาพรวมเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม

สรุปในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามหลักคุณธรรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.29)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตาม
 หลักความโปร่งใส

ความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก (n) (%)	ปานกลาง (n) (%)	น้อย (n) (%)			
1.เรือนจำได้จัดระบบระเบียบงานไว้ อย่างชัดเจน เช่น กำหนดลำดับขั้นตอน การทำงานประจำปีอย่างเปิดเผย	20 (50.0)	17 (42.5)	3 (7.5)	2.44	0.618	มาก
2.เรือนจำมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารให้ประชาชนทราบ	19 (47.5)	19 (47.5)	2 (5.0)	2.41	0.600	มาก
3.เรือนจำมีการพิจารณา สอบสวน ลงโทษ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำผิด วินัย และข้อบังคับของเรือนจำ	12 (30.0)	21 (52.5)	7 (17.5)	2.13	0.673	ปานกลาง
4.เรือนจำมีขั้นตอนการทำงานที่ โปร่งใสและตรวจสอบได้	11 (27.5)	25 (62.5)	4 (10.0)	2.17	0.592	ปานกลาง
5.ในภาพรวม เรือนจำมีความพร้อมใน การบริหารจัดการตามหลักความ โปร่งใส	14 (35.0)	24 (60.0)	2 (5.0)	2.23	0.618	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม				2.28	0.620	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.44) ว่า เรือนจำได้จัดระเบียบงานไว้อย่างชัดเจน เช่น กำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานประจำปีอย่างเปิดเผย กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.41) ว่าเรือนจำมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.17) ว่า เรือนจำมีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.13) ว่าเรือนจำมีการพิจารณา สอบสวน ลงโทษ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำผิดวินัยและข้อบังคับของเรือนจำ

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23) ว่า ในภาพรวม เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามหลักความโปร่งใส พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.28)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตามหลักการมีส่วนร่วม

ความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1.เจ้าหน้าที่เรือนจำมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน	15 (37.5)	21 (52.5)	4 (10.0)	2.27	0.646	ปานกลาง
2.เจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเรือนจำ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว	11 (20.5)	23 (57.5)	6 (15.0)	2.13	0.634	ปานกลาง
3.เรือนจำเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้เข้ามารับรู้เท่าที่จำเป็นและไม่เสียหายต่อหน่วยงาน	16 (40.0)	20 (50.0)	4 (10.0)	2.28	0.637	ปานกลาง
4.เรือนจำมีการพัฒนาศักยภาพในด้านการมีส่วนร่วม และสร้างความเข้าใจอันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	12 (30.0)	24 (60.0)	4 (10.0)	2.19	0.596	ปานกลาง
5.ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม	14 (35.0)	22 (55.0)	4 (10.0)	2.27	0.611	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม				2.23	0.625	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.28) ว่า เรือนจำเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้เข้ามารับรู้เท่าที่จำเป็นและไม่เสียหายต่อหน่วยงาน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.27) ว่าเจ้าหน้าที่ในเรือนจำมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19) ว่า เรือนจำมีการพัฒนาศักยภาพในด้านการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจอันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.13) ว่าเจ้าหน้าที่ประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเรือนจำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.27) ว่า ในภาพรวม เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามหลักการมีส่วนร่วม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.23)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตาม
 หลักความรับผิดชอบ

ความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1.เรือนจำมีเป้าหมายในการปฏิบัติ งานที่ชัดเจน	28 (70.0)	11 (27.5)	1 (2.5)	2.67	0.530	ปานกลาง
2.เรือนจำส่งเสริมการทำงานเป็นทีม คือ ทุกคนร่วมมือร่วมใจและเป็นเจ้าของ ร่วมกัน	24 (60.0)	13 (32.5)	3 (7.5)	2.52	0.634	ปานกลาง
3.เจ้าหน้าที่ในเรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดย คำนึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังเป็น หลัก	27 (67.5)	12 (30.0)	1 (2.5)	2.64	0.522	ปานกลาง
4.เจ้าหน้าที่ในเรือนจำมีความมุ่งมั่นใน การทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ ละทิ้งงานหรือทอดทิ้งงาน	22 (55.0)	16 (40.0)	2 (5.0)	2.48	0.620	ปานกลาง
5.ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมใน การบริหารจัดการตามหลักความ รับผิดชอบ	23 (57.5)	15 (37.5)	2 (5.0)	2.54	0.570	ปานกลาง
	เฉลี่ยรวม			2.57	0.575	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.67) ว่า เรือนจำมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.64) ว่าเจ้าหน้าที่ในเรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังเป็นหลัก กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.52) ว่า เรือนจำส่งเสริมการทำงานเป็นทีม คือทุกคนร่วมมือร่วมใจและเป็นเจ้าของร่วมกัน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.48) ว่าเจ้าหน้าที่ในเรือนจำมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ละทิ้งงานหรือทอดทิ้งงาน

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.54) ว่า ในภาพรวม เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบต่อ

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายตามหลักความรับผิดชอบต่อพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.57)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าสถิติความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกความพร้อมตามหลักความคุ้มค่า

ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความเห็นด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
1. เรือนจำใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ	8 (20.0)	23 (57.5)	9 (22.5)	1.98	0.654	ปานกลาง
2. เรือนจำมีการพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน	11 (27.5)	24 (60.0)	5 (12.5)	2.13	0.629	ปานกลาง
3. เรือนจำมีการจัดระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานโดยมุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ	15 (37.5)	23 (57.5)	2 (5.0)	2.30	0.588	ปานกลาง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความพร้อมในการบริหารจัดการ ตามหลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น			ค่าเฉลี่ย \bar{X}	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความเห็น ด้วย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	(n) (%)	(n) (%)	(n) (%)			
4. เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมใน การดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ใน สภาพพร้อมที่จะใช้งาน	16 (40.0)	22 (55.0)	2 (5.0)	2.33	0.591	มาก
5. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อม ในการบริหารจัดการตามหลัก ความคุ้มค่า	12 (30.0)	24 (60.0)	4 (10.0)	2.21	0.592	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม				2.19	0.611	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์จากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.33) ว่า เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.30) ว่า เรือนจำมีการจัดระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.13) ว่า เรือนจำมีการพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 1.98) ว่า เรือนจำใช้เงินอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

ในภาพรวมของภาพรวม กลุ่มประชากรเห็นด้วยในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.21) ว่า ในภาพรวม เรือนจำอำเภอบึงกาฬ มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า

สรุป ในการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ ตามหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.19)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรที่ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ สถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา อายุการทำงานต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลทั้งในภาพรวมทั้ง 6 หลัก และในแต่ละหลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า วิเคราะห์โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) คำนัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05 เสนอเป็นตารางประกอบความเรียง ตามรายละเอียดในตารางที่ 4.9 ถึงตารางที่ 4.18 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามเพศ (n = 40)

เพศ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig
ชาย	33	2.02	0.07	- 1.663	0.105
หญิง	7	2.07	0.05		

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายในภาพรวมทั้ง 6 หลักจำแนกตามเพศ พบว่ากลุ่มประชากรที่มีเพศต่างกันมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละหลัก ทั้ง 6
 หลัก จำแนกตามเพศ (n = 40)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig
<u>1. หลักนิติธรรม</u>					
ชาย	33	2.1030	.18112	- 0.881	0.384
หญิง	7	2.1714	.21381		
<u>2. หลักคุณธรรม</u>					
ชาย	33	2.0303	.12371	- 0.033	0.974
หญิง	7	2.0286	.13801		
<u>3. หลักความโปร่งใส</u>					
ชาย	33	1.9697	.20689	-1.738	.090
หญิง	7	2.1143	.15736		
<u>4. หลักการมีส่วนร่วม</u>					
ชาย	33	1.9758	.16399	0.488	0.628
หญิง	7	1.9429	.15119		
<u>5. หลักความรับผิดชอบ</u>					
ชาย	33	2.0061	.17667	-1.402	.169
หญิง	7	2.1143	.22678		
<u>6. หลักความคุ้มค่า</u>					
ชาย	33	2.0455	.11237	-.513	.611
หญิง	7	2.0714	.16265		

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จากการจำแนกในแต่ละหลักทั้ง 6 หลักจำแนกตามเพศ ในภาพรวมพบว่ากลุ่มประชากรที่มีเพศต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามสถานภาพ (n = 40)

สถานภาพ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig
โสด	4	2.0403	.05509	.244	0.809
สมรส	36	2.0305	.07824		

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามสถานภาพ พบว่ากลุ่มประชากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.12 แสดงผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละหลักทั้ง 6
หลัก จำแนกตามสถานภาพ (n = 40)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	จำนวน	\bar{x}	S.D.	t	Sig
<u>1. หลักนิติธรรม</u>					
โตด	4	2.2000	.16330	0.962	0.342
สมรส	36	2.1056	.18814		
<u>2. หลักคุณธรรม</u>					
โตด	4	1.9500	.10000	-1.370	0.179
สมรส	36	2.0389	.12485		
<u>3. หลักความโปร่งใส</u>					
โตด	4	2.0000	.16330	.051	0.960
สมรส	36	1.9944	.21104		
<u>4. หลักการมีส่วนร่วม</u>					
โตด	4	1.9500	.10000	-.260	0.797
สมรส	36	1.9722	.16667		
<u>5. หลักความรับผิดชอบ</u>					
โตด	4	2.1000	.20000	.839	0.407
สมรส	36	2.0167	.18746		
<u>6. หลักความคุ้มค่า</u>					
โตด	4	2.0417	.20972	-.144	0.886
สมรส	36	2.0509	.11141		

จากตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย จำแนกในแต่ละหลัก ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามสถานภาพ ในภาพรวมพบว่ากลุ่มประชากรที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทั้ง 6 หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก
 จำแนกตามอายุ (n = 40)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.012	.006	1.043	.362
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.212	.006		
รวม	39	.224			

จากตารางที่ 4.13 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุ พบว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14 แสดงผลการเปรียบเทียบ ปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละหลักทั้ง 6
 หลัก จำแนกตามอายุ (n = 40)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	.011	.006	.152	.860
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	1.340	.036		
	รวม	39	1.351			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	.005	.002	.151	.860
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	.599	.016		
	รวม	39	.604			
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.010	.005	.112	.894
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	1.629	.044		
	รวม	39	1.639			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.162	.081	3.559	.039
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.842	.023		
	รวม	39	1.004			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.003	.002	.040	.960
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	1.372	.037		
	รวม	39	1.375			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.067	.033	2.467	.099
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.500	.014		
	รวม	39	.567			

จากตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุ พบว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมาของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 40)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.008	.004	.682	.512
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.216	.006		
รวม	39	.224			

จากตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอเมืองกาฬ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละหลักทั้ง 6
 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 40)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. <u>หลักนิติธรรม</u>						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	.010	.005	.142	.868
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	1.341	.036		
	รวม	39	1.351			
2. <u>หลักคุณธรรม</u>						
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	2	.040	.020	1.309	.282
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	.564	.015		
	รวม	39	.604			
3. <u>หลักความโปร่งใส</u>						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.035	.017	.403	.671
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	1.604	.043		
	รวม	39	1.639			
4. <u>หลักการมีส่วนร่วม</u>						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.007	.004	.136	.873
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.997	.027		
	รวม	39	1.004			
5. <u>หลักความรับผิดชอบ</u>						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.061	.030	.858	.432
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	1.314	.036		
	รวม	39	1.375			
6. <u>หลักความคุ้มค่า</u>						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.058	.029	2.096	.137
	ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.509	.014		
	รวม	39	.567			

จากตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มประชากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวมทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน (n = 40)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.004	.002	.297	.745
ความแตกต่างภายในกลุ่ม	37	.220	.006		
รวม	39	.224			

จากตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน พบว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 แสดงผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม
 หลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในแต่ละหลักทั้ง 6
 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน (n = 40)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	2	.025	.012	.343	.712
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	1.326	.036		
	รวม	39	1.351			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	2	.080	.040	2.814	.073
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	.524	.014		
	รวม	39	.604			
1. หลักนิติธรรม						
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	2	.025	.012	.343	.712
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	1.326	.036		
	รวม	39	1.351			
2. หลักคุณธรรม						
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	2	.080	.040	2.814	.073
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	37	.524	.014		
	รวม	39	.604			

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ความพร้อมในการ บริหารจัดการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
3. หลักความโปร่งใส						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.179	.089	2.264	.118
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	37	1.460	.039		
	รวม	39	1.639			
4. หลักการมีส่วนร่วม						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.147	.074	3.175	.053
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	37	.857	.023		
	รวม	39	1.004			
5. หลักความรับผิดชอบ						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.020	.010	.272	.763
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	37	1.355	.037		
	รวม	39	1.375			
6. หลักความคุ้มค่า						
	ความแตกต่างระหว่างกลุ่ม	2	.012	.006	.411	.666
	ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	37	.554	.015		
	รวม	39	.567			

จากตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบของกลุ่มประชากรต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายในภาพรวม ทั้ง 6 หลัก จำแนกตามอายุการทำงาน พบว่ากลุ่มประชากรที่มีอายุการทำงานต่างกัน มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ในทุก ๆ หลัก ไม่แตกต่างกัน

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย เกี่ยวกับข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อให้กลุ่มประชากรได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ จากนั้นผู้ศึกษาได้สรุปข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของกลุ่มประชากรต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคายตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก ดังนี้

1) หลักนิติธรรม พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (2) เรือนจำควรกำหนดกระบวนการทำงานที่มีความชัดเจน และมีเอกสารกำกับคำอธิบายเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถสืบค้นได้

2) หลักคุณธรรม พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) ควรส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี เช่น ความสามัคคีและความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่แก่เจ้าหน้าที่เพิ่มมากขึ้น (2) การพิจารณาความดีความชอบของเรือนจำควรยึดถือระบบคุณธรรมมากกว่าระบบอุปถัมภ์

3) หลักความโปร่งใส พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) ควรริเริ่มแนวทางการทำงานใหม่ๆ เน้นการทำงานเชิงรุก (2) เรือนจำควรกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐาน

4) หลักการมีส่วนร่วม พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาหน่วยงาน (2) เรือนจำควรสร้างความเชื่อมั่นและการไว้วางใจผู้ร่วมงาน

5) หลักความรับผิดชอบ พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรสร้างความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน (2) เรือนจำควรมีกลไกค้นหาปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

6) หลักความคุ้มค่า พบว่ากลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ควรมีแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรมีระบบการตรวจสอบคุณภาพ ประเมินความสามารถและมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการ (2) เรือนจำควรมีการจ่ายเงินรางวัลประจำปีสำหรับหน่วยงานที่สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬจังหวัดหนองคาย ผู้ศึกษาได้แบ่งหัวข้อในการนำเสนอเป็น 3 หัวข้อได้แก่

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของ เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตาม หลัก ธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลมา ปรับใช้ในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

1.2 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมดคือ ข้าราชการ, ลูกจ้างประจำ และ พนักงานราชการ ซึ่งมีจำนวน 40 คน ในการศึกษา

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบ (pre-test) จำนวน 10 ชุด และผ่านการทดสอบหาความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งมีระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้นำส่งแบบสอบถาม จำนวน 40 ชุด แจกข้าราชการ, ลูกจ้างประจำและพนักงานราชการ สามารถรวบรวมแบบสอบถามที่ สมบูรณ์ได้จำนวน 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกออกไปและรับคืนด้วยตัวเอง ในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปของตาราง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาได้ นำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ในรูปของตาราง รวมทั้งใช้รูปแบบวิเคราะห์เชิงพรรณนา สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) หรือ S.D. การทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05 ท้ายสุดเป็นการนำข้อมูลมาเขียนบรรยายพรรณนาตามความเหมาะสม

1.3 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬจังหวัดหนองคาย” โดยสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มประชากรที่มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยสรุปผลการวิเคราะห์ 3 หัวข้อคือ

1.3.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 40 คน พบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30-40 ปี สมรสแล้ว สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี อายุการทำงาน 11 ปีขึ้นไป

1.3.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ทั้ง 6 หลัก ดังนี้

1) หลักนิติธรรม พบว่ากลุ่มประชากรเห็นด้วยว่าความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรมของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม (2) เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ร่วมงาน (3) เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

2) หลักคุณธรรม พบว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยว่าความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต (2) เรือนจำมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันเรื่องคุณธรรมแก่เจ้าหน้าที่ (3) เรือนจำมีการส่งเสริมและยกย่องผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น (4) เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรม และมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่

3) หลักความโปร่งใส พบว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส ของเรือนจำอำเภอ บึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปาน

กลาง โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) ได้จัดระเบียบงานไว้อย่างชัดเจน (2) เรือนจำมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ (3) เรือนจำมีการพิจารณาสอบสวนลงโทษกรณีเจ้าหน้าที่กระทำผิดวินัยและข้อบังคับของเรือนจำ (4) เรือนจำมีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

4) หลักการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยว่าความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วมของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) เจ้าหน้าที่ในเรือนจำมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน (2) เจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเรือนจำได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว (3) เรือนจำเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้เข้ามารับรู้เท่าที่จำเป็นและไม่เสียหายต่อหน่วยงาน (4) เรือนจำพัฒนาศักยภาพในด้านการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจอันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5) หลักความรับผิดชอบ พบว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับมาก โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำมีเป้าหมายในการปฏิบัติหน้าที่ชัดเจน (2) เรือนจำส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (3) เจ้าหน้าที่ในเรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงสุขภาพประชาชนเป็นหลัก (4) เจ้าหน้าที่ในเรือนจำมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยไม่ละทิ้งงาน

6) หลักความคุ้มค่า พบว่า กลุ่มประชากรเห็นด้วยว่า ความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่าของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับปานกลาง โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำใช้เงินอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพ (2) เรือนจำมีการพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน (3) เรือนจำมีการจัดระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน (4) เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้งาน

1.3.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มประชากรที่มีต่อความพร้อมในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พบว่ากลุ่มประชากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกัน

1.3.4 สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นข้อเสนอแนะของกลุ่มประชากรต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย สรุปได้ดังนี้

1) หลักนิติธรรม พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักนิติธรรมของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรกำหนดอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (2) เรือนจำควรกำหนดกระบวนการทำงานที่มีความชัดเจน และมีเอกสารกำกับอธิบายที่เป็นลายลักษณ์อักษรสามารถสืบค้นได้

2) หลักคุณธรรม พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักคุณธรรมของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี เช่น ความสามัคคีและความเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ (2) การพิจารณาความดีความชอบของเรือนจำควรยึดถือระบบคุณธรรมมากกว่าระบบอุปถัมภ์

3) หลักความโปร่งใส พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักความโปร่งใสของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรริเริ่มแนวทางการทำงานใหม่ๆ เน้นการทำงานเชิงรุก (2) เรือนจำควรกำหนดวิธีการปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐาน

4) หลักการมีส่วนร่วม พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักการมีส่วนร่วมของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนางาน (2) เรือนจำควรสร้างความเชื่อมั่นและการไว้วางใจผู้ร่วมงาน

5) หลักความรับผิดชอบ พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักความรับผิดชอบของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรสร้างความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน (2) เรือนจำควรมีกลไกค้นหาปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

6) หลักความคุ้มค่า พบว่า กลุ่มประชากรมีความคิดเห็นว่า แนวทางการพัฒนาการบริการจัดการตามหลักความคุ้มค่าของเรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย โดยมีประเด็นสำคัญ 2 เรื่อง ได้แก่ (1) เรือนจำควรมีระบบการตรวจสอบคุณภาพ ประเมินความสามารถ และมาตรฐานการปฏิบัติงานของข้าราชการ (2) เรือนจำควรมีการจ่ายเงินรางวัลประจำปีสำหรับหน่วยงานที่สามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. อภิปรายผล

ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

2.1 ผลการศึกษาระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ต่อระดับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่าในภาพรวมของระดับความคิดเห็นต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ อารี เพ็ชรไทย (2548) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยพบว่าข้าราชการของกรมสอบสวนคดีพิเศษ เห็นด้วยระดับปานกลางเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ ญัฐวดี ยาวาปี (2550) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลาง ว่าโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และในภาพรวมโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์มีความพร้อมในการบริหารจัดการมากกว่าหน่วยงานอื่น

สำหรับเหตุผลที่กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับปานกลางว่า เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลัก นั้น ผู้ศึกษามีความคิดเห็นซึ่งจะแบ่งการนำเสนอ ดังนี้

2.1.1 การบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมตามหลักนิติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง แทนที่จะเป็นระดับมาก เนื่องจาก เจ้าหน้าที่บางส่วนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของทางเรือนจำ ทำให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างถูกต้อง เกิดความรู้สึกรว่านโยบายของเรือนจำยังไม่ได้เอาจริงหรือให้ความสำคัญกับหลักนี้เท่าที่ควร

2.1.2 การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมตามหลักคุณธรรมอยู่ในระดับปานกลาง แทนที่จะเป็นระดับมาก เนื่องจาก เรือนจำถึงแม้จะมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันเรื่องคุณธรรม เช่น มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรม หรือมีวาระแห่งชาติ ด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล

และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ แต่ไม่ได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานเท่าที่ควร นอกจากนี้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่บางส่วนยังไม่ยึดถือระเบียบวินัยเท่าที่ควร

2.1.3 การบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมตามหลักความ โปร่งใสอยู่ในระดับปานกลางแทนที่จะเป็นระดับมาก เนื่องมาจากการพิจารณาความคิดเห็นความชอบหรือการจ่ายเงินรางวัล ประจำปียังไม่เปิดเผยเท่าที่ควร ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานของ ถวิลวดี บุรีกุล (การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2547 : 244-245) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความโปร่งใสเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความโปร่งใสด้านการให้ทุนให้โทษ

2.1.4 การบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬมีความพร้อมตามหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางแทนที่จะเป็นระดับมาก เนื่องจากว่าขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชน ทั้งนี้พอเทียบเคียง ได้กับผลงานของ ถวิลวดี บุรีกุล (การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2547 : 244-246) ที่อธิบายความสำคัญของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง (1) การรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และ (2) การสร้างความเข้าใจกับสาธารณะชน

2.1.5 การบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมตามหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก เนื่องจากแนวปฏิบัติของเรือนจำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ปฏิบัติไปในทิศทาง นโยบาย เน้นหนักกรมราชทัณฑ์ และมาตรฐานการทำงานเดียวกัน อีกทั้งเจ้าหน้าที่เรือนจำมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและนโยบายของเรือนจำร่วมกัน ทำให้มีความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถทำงานได้บรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้พอเทียบเคียง ได้กับผลงานของ ถวิลวดี บุรีกุล (การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2547 : 246-247) ที่กล่าวไว้ว่า ความรับผิดชอบในผลงานหรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยหลักการดังนี้ (1) การมีเป้าหมายที่ชัดเจน กล่าวคือ องค์กรต้องกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน การสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้ชัดเจนว่าต้องบรรลุอะไร และเมื่อไหร่ที่ต้องการเห็นผลลัพธ์นั้น (2) ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานกำลังคนร่วมใจกันทำงาน เพื่อผลิตภาพโดยรวมขององค์กร (3) การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการสร้างวัฒนธรรมสำนึกรับผิดชอบอยู่ที่ความสามารถของหน่วยงานในการสื่อสารความเข้าใจให้เกิดขึ้นในองค์กร ผู้บริหารให้ความสนับสนุนแนะนำ

ทำการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (4) การจัดการพฤติกรรมที่ไม่เอื้อการทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงมักจะมีการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเสมอ หน่วยงานต้องมีมาตรการในการจัดการกับพฤติกรรมต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทุกคนเกิดการยอมรับแนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ (5) การมีแผนการสำรอง ต้องมีการวางแผนฟื้นฟูสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรได้ทราบและเข้าใจถึงแผน และนโยบายขององค์กร และที่สำคัญคือ ต้องมีการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสมบูรณ์อย่างเปิดเผย และ (6) การติดตามและประเมินผลการทำงาน องค์กรจำเป็นต้องมีการติดตามและประเมินผลการทำงานเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบว่าผลงานนั้น เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลงานที่ยังพบว่าไม่เป็นไปตามมาตรฐานต้องมีการดำเนินการแก้ไขในทันที ขณะที่ผลงานที่ได้มาตรฐานต้องได้รับการยอมรับยกย่องในหน่วยงาน

2.1.6 การบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า ผู้ศึกษาเห็นว่าเหตุผลสำคัญที่ทำให้เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย มีความพร้อมตามหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลาง แทนที่จะเป็นระดับมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่บางคนใช้ทรัพยากรอย่างไม่ประหยัดและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ขาดการบูรณาการในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การพัฒนานวัตกรรม และการฝึกอบรมไม่คำนึงถึงความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน สำหรับความหมายของการประหยัดและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้น ถวิลวดี บุรีกุล (การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี 2547 : 247) ได้กล่าวไว้ว่า การประหยัด หมายถึง การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปตามอย่างเหมาะสม การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ การมีผลผลิตหรือบริการ ได้มาตรฐาน การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน และการมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล และมีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน

2.2 ผลการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มประชากรที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน ที่แตกต่างกัน มีความพร้อมในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละหลัก ทั้ง 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับเหตุผลที่ไม่แตกต่างกัน ผู้ศึกษาเห็นว่า เนื่องจากแนวทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่เรือนจำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ ปฏิบัติงานตามแผนทิศทาง นโยบาย เน้นหนักกรมราชทัณฑ์ และมาตรฐานการทำงานเดียวกันตามหลักธรรมาภิบาล โดยเริ่มนำมาปฏิบัติในช่วงเวลาเดียวกัน (นโยบายเน้นหนักกรมราชทัณฑ์ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2550 ได้กำหนด

โดยยึดถือแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)) ซึ่งหมายความว่า เจ้าหน้าที่ของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ต่างมีประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในระดับใกล้เคียงกัน

3. ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาได้แบ่งเป็น 2 หัวข้อได้แก่ ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อเสนอแนะตามกรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 6 หลักดังนี้

3.1.1 หลักนิติธรรม เรือนจำควรให้ความสำคัญกับการให้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับและนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งเจ้าหน้าที่ควรมีการปฏิบัติงานตรงตามอำนาจหน้าที่และตรงตามโครงสร้างหน่วยงาน อำนาจหน้าที่ การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่กำหนด การให้บริการคำนึงถึงสิทธิ ความเท่าเทียมกัน และกฎระเบียบของหน่วยงานออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ต้องมีการบริหารงานให้ถูกต้องตามกฎหมาย การกำหนดหน้าที่ และการออกคำสั่งของหน่วยงานทุกเรื่อง ต้องอาศัยอำนาจของกฎหมายเข้ามาอ้างอิงในคำสั่ง นอกจากนี้การปฏิบัติงานใด ๆ ของผู้บริหารต้องมีความยุติธรรม เสมอภาค การบังคับบัญชาต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่ผู้บริหารในระดับที่ลดหลั่นลงมา

3.1.2 หลักคุณธรรม เรือนจำควรส่งเสริมและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับบุคลากรภายในเรือนจำอำเภอบึงกาฬ เช่น การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตหรือปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและจรรยาบรรณ อาจจะมีการจัดให้บุคลากรทุกคนต้องเข้ารับการพัฒนาจิตตามสถานปฏิบัติธรรมต่างๆ อีกทั้งควรสอดส่องพฤติกรรมเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ไม่ให้รับสินบนจากผู้ต้องขัง และญาติผู้ต้องขัง และควรมีการลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่อย่างเข้มงวดและจริงจัง กรณีเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานรับสินบน หรือกระทำผิดวินัย เช่น การละทิ้งหน้าที่ราชการ และการทุจริตขึ้น

3.1.3 หลักความโปร่งใส เรือนจำควรมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้บุคลากรได้รับรู้อย่างชัดเจนและทั่วถึง เช่น มีการปิดประกาศหรือหนังสือเวียนให้ฝ่าย/กลุ่มงานต่างๆ

ได้ทราบถึงหลักหรือกฎเกณฑ์ ในการพิจารณาความดีความชอบดีความชอบอย่างชัดเจน การปลอดจากการทุจริต เรื่องเจ้าหน้าที่รับสินบนจากผู้ต้องขังและญาติ การปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยม และจรรยาบรรณ โดย เรือนจำต้องมีการสอบสวนและลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำผิดวินัยอย่างจริงจัง เช่น การรับสินบน การละทิ้งหน้าที่ราชการ เป็นต้น

3.1.4 หลักการมีส่วนร่วม การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน เรือนจำต้องมีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักเคลื่อนไหวได้อย่างสม่ำเสมอ และควรจัดทำวารสาร จดหมายข่าว เผยแพร่กิจกรรมให้แก่ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง การรับฟังความคิดเห็นต้องจัดให้มีช่องทางให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานในหลาย ๆ ช่องทาง เช่น เว็บไซต์เรือนจำ กล้องรับความคิดเห็น และการเข้าพบผู้บริหารที่สะดวก และง่ายในการเข้าพบ การมีส่วนร่วมในการกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต้องมีการรับฟังความคิดเห็น และมีการประชุมชี้แจงให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเป็นประจำทุกเดือน โดยครบถ้วนและพร้อมเพรียงกันทั่วทั้งองค์กร

3.1.5 หลักความรับผิดชอบ เรือนจำมีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม คือ ทุกคนร่วมมือร่วมใจและเป็นเจ้าของร่วมกัน เช่น จัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีกันภายในหน่วยงาน

3.1.6 หลักความคุ้มค่า เรือนจำอาจจะจัดการประกวดแข่งขันหรือมีรางวัลให้สำหรับฝ่าย/กลุ่มงาน ที่สามารถประหยัดทรัพยากรได้อย่างชัดเจนหรือได้มากที่สุด อีกทั้งควรจัดฝึกอบรมวิชาชีพสร้างรายได้และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้แก่เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขัง

การที่จะทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ได้นั้นสิ่งสำคัญคือทุกคนต้องมีความตั้งใจจริงและเป็นเจ้าของงานร่วมกัน ในการที่จะทำงานให้สำเร็จมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน

ส่วนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นแบ่ง เป็น 2 หัวข้อคือ

1. ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารของหน่วยงานควรประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารจัดการ ดังที่ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544: 31) กล่าวว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ทำให้องค์การประสบ ความก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จ โดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็น ผู้ได้บังคับบัญชาหรือบุคคลซึ่งก่อให้เกิดความมั่นคงและช่วยเหลือบุคคลต่างๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

2. ควรนำหลัก 10 ประการตามรอยพระยุคลบาทของสำนักข้าราชการพลเรือน (สุเมธ คันดิเวชกุล:2548) ซึ่งได้ประมวลหลักที่พระเจ้าอยู่หัวได้แสดงให้เราดู ปฏิบัติให้เราดู ว่าทรงปฏิบัติอย่างไร ซึ่งหลักนี้สามารถใช้ได้กับทุกอาชีพ ทุกคน สรุปสาระสำคัญดังกล่าวได้ดังนี้

2.1 ทำงานอย่างผู้รู้จริง และมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ดังรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “ผู้รักสามัคคี ซึ่งคำแรกคือทรงสอนเอาไว้” “รู้” ดังนั้นไม่ว่าท่านจะเป็นข้าราชการหรือใครก็ตาม จะทำอะไรขอให้เริ่มที่ความรู้เสียก่อน ดังนั้นเราจะต้องเป็นผู้รู้จริงในการทำงาน ก่อนจะทำอะไรแต่ละอย่างจะต้องศึกษาวิธีทำแต่ละเรื่องที่จะทำอย่างละเอียด เมื่อศึกษาดีแล้วจึงนำมาปฏิบัติให้เกิดผลเป็นที่เด่นชัด

2.2 ความอดทน มุ่งมั่น ยึดธรรมะและความถูกต้อง ชีวิตเราเหมือนกันทุกคน ไม่มีชีวิตใคร ไร้อภัยกสิณกุหลาบ กว่าจะรอดมาได้ต้องเผชิญกับความกดดัน บางครั้งถูกเกลียดชัง อิจฉา ริษยา หรือมีอุปสรรคอย่างมโหฬาร ฉะนั้นต้องมีความอดทน เรื่องความอดทนนั้นให้มองพระเจ้าอยู่หัวไว้แล้วพยายามทำตามให้ได้

2.3 ความอ่อนน้อมถ่อม เรียบง่าย และประหยัด ดังเช่นพระองค์เมื่อเสด็จออกเยี่ยมราษฎร ทรงโน้มพระวรกายหาประชาชน คุณเข้าหน้าประชาชน ถามทุกข์สุข ปรีกษาหารือกับเขาเป็นชั่วโมงๆ บางทีประทับพับเพียบ ประชาชนนั่งพับเพียบ พระองค์ท่านก็ทรุดพระวรกายนั่งพับเพียบเสมอบนพื้นเดียวกัน

2.4 มุ่งประโยชน์คนส่วนใหญ่เป็นหลัก คือจะทำอะไรให้ขจัดความเห็นแก่ตัวออกไปให้ได้ มุ่งประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

2.5 รับฟังความเห็นของผู้อื่น เคารพความคิดที่แตกต่าง

2.6 มีความตั้งใจจริงและขยันหมั่นเพียร

2.7 มีความสุจริต และความกตัญญู

2.8 พึ่งตนเอง ส่งเสริมคนดีและคนเก่ง อย่าไปอิงฉ้อเพื่อนร่วมงาน ใครดีใครเก่งก็สนับสนุน คำว่าพึ่งตนเองก็คือ เศรษฐกิจพอเพียง คือคำว่าพอ” ทุกคนต้องกำหนดเส้นความพอให้กับตนเองให้ได้ และยึดเส้นนั้นไว้เป็นมาตรฐานของตนเอง

2.9 รักประชาชน คือ ทำงานเพื่อประชาชน คนที่รับราชการ ถือว่ารับงานของราชะมาทำต่อ สิ่งแรกที่ต้องทำ คือต้องรักประชาชน ทำงานเพื่อประชาชน เรารับราชการ เราต้องรักผู้มารับบริการ ถ้าเราขาดความรักตรงนี้ เราก็จะเป็นข้าราชการที่ดีไม่ได้ รักประชาชนต้องแสดงออกทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งหมด

2.10 การเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน พระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งว่า “รู้” ใหมบ้านเมืองอยู่รอดมาได้วันนี้เพราะคนไทยยังให้กันอยู่ คำว่ายังให้กันอยู่ คือ คนในครอบครัวยังช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่ คนในชุมชนยังเอื้อกันอยู่ ข้าราชการยังให้บริการแก่ประชาชน เวลาเกิดทุกข์ยาก ทุกคนยังรวมตัวกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่”

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย ในครั้งต่อไปควรดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยแนวเจาะลึกในแต่ละด้านอย่างเจาะจง เช่น อาจศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กร หรือการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ โดยใช้กรอบแนวคิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล

3.2.2 ควรขยายการศึกษา เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในเรือนจำและทัณฑสถานอื่น ๆ เพื่อให้ทุกหน่วยงานของกรมราชทัณฑ์ มีการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม เกิดผลดีต่อภาครัฐและประชาชน

3.2.3 ศึกษาวิจัยหลายรูปแบบควบคู่กัน เช่น การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจควบคู่กับการวิจัยในหน่วยงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541) “ธรรมรัฐภาคเมือง : บทบาทภาคีเมือง” รัฐสภาสาร 46 (กันยายน): 1-13
- จันทังค์ นาหนองตุม (2550) “การนำธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารการศึกษาของผู้อำนวยการ ศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เขต 4” วิทยานิพนธ์ สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ วิชาเอก ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์ (2543) “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี” ใน การปกครองที่ดี (Good Governance) กรุงเทพมหานคร บพิธการพิมพ์ : 13-75
- ไชยวัฒน์ คำชู (2545) แปล “บทที่ 1 แนวคิดและประเด็น” ใน บวรศักดิ์ อุวรรณโณธรรมาภิบาล การบริหาร การปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม” หน้า 26 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์น้ำฝน
- ณัฐวดี ยาวาปี (2550) “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของโรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นแก่นราชนครินทร์” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาการ จัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจวิชาเอก รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช
- ติน ปรัชญาพฤกษ์ (2528) ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เตโช สนวนานนท์ (2512) ปทานุกรมจิตวิทยา กรุงเทพมหานคร อักษรบริการ
- ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์, เฉลิมพงษ์ มีสมนัย, กอบเกียรติ กสิวิวัฒน์ (2543) “แนวคิด ทฤษฎี และ ขอบเขตของการบริหารงานราชทัณฑ์” หน่วยที่ 1 หน้า 6-40 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- ถวิลวดี บุรีกุล (2547) “การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี” ในประมวลสาระชุดวิชาการ บริหารภาครัฐ หน่วยที่ 10 หน้า 236-247 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2549) ทศธรรม : คำชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์
- ธีรยุทธ บุญมี (2541) ธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กู้หายนะประเทศไทย กรุงเทพมหานคร สายธาร

- นพพล สุรนักครินทร์ (2547) “การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลตาม
ที่สนะประชาชนจังหวัดเชียงใหม่” รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- นันทนา รัตนากร (2536) “ลักษณะโครงสร้างและเศรษฐกิจของครอบครัวที่เกี่ยวกับความพร้อมใน
การดูแล(ป่วยจิตเวชที่บ้าน เขตจังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ (อัคราเนา)
- นุษบง ชัยเจริญวัฒน์และบุญมี ลี (2544) “รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล” กรุงเทพมหานคร
สถาบันพระปกเกล้า
- พรรณี ชูชัย (2532) “การสร้างแบบทดสอบความพร้อมในการเรียนอ่านสำหรับนักเรียนชั้น ป. 1”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542”(2546) กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คพับลิเคชัน
- พรสิทธิ์ พัฒนานุรักษ์ (2543) "การประชาสัมพันธ์ในงานราชทัณฑ์" ใน *การบริหารงาน
ราชทัณฑ์* หน้าที่ 12 หน้า 211 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
วิทยาการจัดการ
- “พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546”(2546,
9 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอน 100 ก
- ภักดี ศรีเมือง (2549) "การนำหลักธรรมาภิบาลมาบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะ
กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลนาทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช" สาร
นิพนธ์ หลักสูตร ศาสตรมหาบัณฑิต รัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.2542
สำนักงาน ก.พ.
- เรวัต คันทนานนท์ (ธันวาคม 2547-มกราคม 2548) จิตวิญญาณการเป็นตำรวจที่ดี วารสาร โรงพัก
เพื่อประชาชน 23 (ธันวาคม 2545-มกราคม 2548) คอลัมน์คิดคังๆ ให้ได้ยิน(ออนไลน์)
สาระสังเขป วันที่ 30 สิงหาคม 2550
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) ภาวะผู้นำ กรุงเทพมหานคร : ธนัชการพิมพ์.
- วิทยา สุริยวงศ์ (2542) "ราชทัณฑ์ไทยในสหัสวรรษใหม่" *วารสารราชทัณฑ์* ปีที่ 3, 47 (ธันวาคม) : 75
- สมบูรณ์ ประสพเนตร (2543) "การบริหารงานเรือนจำ" ใน *การบริหารงานราชทัณฑ์* หน้าที่ 9
26-27 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

- สายฝน ยิ่งวัฒนา (2549) “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมการจัดหางาน” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจวิชาเอก รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุดจิต นิมิตรกุล (2543) “กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี” ในการปกครองที่ดี (Good Governance) กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์ หน้า 13-24
- สุพพตา ประภาศิริ (2549) “การศึกษารรมาภิบาลในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี” วิทยานิพนธ์ หลักสูตร การจัดการภาครัฐและเอกชนมหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- สุเมธ ดันดีเวชกุล (2548) หลักกรรม ทำตามรอยพระยุคลบาท พิมพ์ครั้งที่ 14 โรงพิมพ์ด้านสุทธาการพิมพ์ กรุงเทพมหานคร
- สำนักงาน ก.พ.ร. “มุมมองความรู้การพัฒนาระบบราชการไทย” ตอนการบริหารราชการแนวใหม่ ค้นเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2553 จาก http://www.opdc.go.th/oldweb/thai/angle/angle_1.pdf
- สำนักนายกรัฐมนตรี (2542) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 116 ตอนที่ 63 ง ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2542
- อรวรรณ ทิพาสุทธิ (2551) “การนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารและบริการของเรือนจำพิเศษธนบุรีและทัณฑสถานหญิงธนบุรี” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจวิชาเอก รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อานันท์ ปันยารชุน (2542) ปาฐกถาพิเศษ เรื่อง การปฏิรูปกฎหมายเพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการบ้านที่ดี วารสารบทบัณฑิต (ธ.ค.2542) : 5-10
- อารี เพ็ชรไทย (2548) “ความพร้อมในการบริหารจัดการตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ” วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ แขนงวิชาบริหารรัฐกิจวิชาเอก รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อศึกษาวิจัย

แบบสอบถามเพื่อศึกษาวิจัย
เรื่อง
ความพร้อมในการบริการจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
ของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามเรื่องความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล
 - ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความพร้อมในการบริหารจัดการหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
 - ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
3. โปรดอ่านคำแนะนำก่อนตอบแบบสอบถามส่วนนั้นๆ
4. โปรดตอบแบบสอบถามทุกส่วนและทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความสมบูรณ์ของการวิเคราะห์ข้อมูล อันจะนำไปสู่การพัฒนาในระดับหน่วยงานที่ท่านปฏิบัติต่อไป

ขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางนันทกร วิไชยวงศ์
นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษาศาखाวิทยาการจัดการ
แขนงวิชาการบริหารรัฐกิจ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์

ส่วนที่ 1
แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง [] หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

ประเด็น

1. เพศ

1. [] ชาย

2. [] หญิง

3. สถานภาพ

1. [] โสด

2. [] สมรส

2. อายุ

1. [] ต่ำกว่า 30 ปี

2. [] 30-39 ปี

3. [] 40 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

1. [] ต่ำกว่าปริญญาตรี

2. [] ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

3. [] ปริญญาโทหรือสูงกว่า

5. อายุการทำงาน

1. [] ต่ำกว่า 5 ปี

2. [] 5-10 ปี

3. [] 11 ปี ขึ้นไป

ส่วนที่ 2

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล

ของ เรือนจำอำเภอบึงกาฬจังหวัดหนองคาย

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องตารางด้านขวามือของแต่ละประเด็น โดยพิจารณาจากความรู้สึก หรือความจริงที่ท่านรับรู้ได้ในสถานการณ์ปัจจุบัน

2.1 ความพร้อมตามหลักนิติธรรม	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ กฎหมายระเบียบข้อบังคับและสามารถนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม			
2.เรือนจำมีโครงสร้างการแบ่งงานและมอบหมายงานที่เหมาะสม			
3.เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยเคารพในสิทธิและเสรีภาพของผู้ร่วมงาน			
4.เจ้าหน้าที่ เรือนจำปฏิบัติหน้าที่/ ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน			
5.ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักนิติธรรม			
2.2 ความพร้อมตามหลักคุณธรรม			
6.เจ้าหน้าที่เรือนจำปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต			
7.เรือนจำมีกลไกหรือเครื่องมือที่เป็นหลักประกันเรื่องคุณธรรมแก่เจ้าหน้าที่ เช่น มาตรฐานทางคุณธรรมจรรยาบรรณ และการควบคุมการตรวจสอบ			
8.เรือนจำมีการส่งเสริมและยกย่องผู้ที่มีการปฏิบัติงานดีเด่น			
9.เจ้าหน้าที่เรือนจำส่วนใหญ่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางคุณธรรมและมีจรรยาบรรณในการปฏิบัติหน้าที่			
10.ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรม			

2.3 ความพร้อมตามหลักความโปร่งใส	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
11. เรือนจำได้จัดระบบระเบียบงานไว้อย่างชัดเจน เช่น กำหนดลำดับขั้นตอนการทำงานประจำปีอย่างเปิดเผย			
12. เรือนจำมีการจัดระบบเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบ			
13. เรือนจำมีการพิจารณา สอบสวน ลงโทษ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำผิด วินัย และข้อบังคับของเรือนจำ			
14. เรือนจำมีขั้นตอนการทำงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้			
15. ในภาพรวมเรือนจำอำเภอบึงกาฬมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความโปร่งใส			
2.4 ความพร้อมตามหลักการมีส่วนร่วม			
16. เจ้าหน้าที่เรือนจำมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน			
17. เจ้าหน้าที่และประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของเรือนจำ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว			
18. เรือนจำเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้เข้ามารับรู้เท่าที่จำเป็นและไม่เสียหายต่อหน่วยงาน			
19. เรือนจำมีการพัฒนาศักยภาพในด้านการมีส่วนร่วม และสร้างความเข้าใจอันดีกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง			
20. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักการมีส่วนร่วม			
2.5 ความพร้อมตามหลักความรับผิดชอบ			
21. เรือนจำมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน			
22. เรือนจำส่งเสริมการทำงานเป็นทีม คือทุกคนร่วมมือร่วมใจและเป็นเจ้าของร่วมกัน			
23. เจ้าหน้าที่ เรือนจำปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังเป็นหลัก			

ความพร้อมตามหลักความรับผิดชอบ	เห็นด้วย		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
24. เจ้าหน้าที่เรือนจำอำเภอบึงกาฬมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยไม่ละทิ้งงานหรือทอดทิ้งงาน			
25. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความรับผิดชอบ			
2.6 ความพร้อมตามหลักความคุ้มค่า			
26. เรือนจำใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ			
27. เรือนจำมีการพัฒนาบุคลากรและการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน			
28. เรือนจำมีการจัดระบบการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมุ่งเน้นคุณภาพและผลงานเป็นสำคัญ			
29. เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลเครื่องเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมจะใช้งาน			
30. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการตามหลักความคุ้มค่า			
31. ในภาพรวมเรือนจำมีความพร้อมในการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักคือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า			

ส่วนที่ 3

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 หลักของเรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

1.หลักนิติธรรม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. หลักคุณธรรม

.....
.....
.....
.....
.....

3. หลักความโปร่งใส

.....
.....
.....
.....
.....

4.หลักความมีส่วนร่วม

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. หลักความรับผิดชอบ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. หลักความคุ้มค่า

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วน ทุกส่วนและทุกข้อ

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนันทกร วิไชยวงศ์
วัน เดือน ปีเกิด	26 มีนาคม 2516
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	พยาบาลศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2538
สถานที่ทำงาน	เรือนจำอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย
ตำแหน่ง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ